

Program - Kulturní dědictví a současné umění

1. Shrnutí

Program „Kulturní dědictví a současné umění“ je, v souladu s Memorandem o porozumění, zaměřen na dvě prioritní oblasti:

I. Programová oblast 16 „Zachování a revitalizaci kulturního dědictví“

Cílem je ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace a jejich zpřístupnění veřejnosti, které mají sloužit jako zdroj poznání přírody a společnosti a nástroj vzdělávání.

II. Programová oblast 17 „Podporu rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví“

Cílem je posílení kulturního dialogu a evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitost.

Rámcovým cílem Dohody o EHP grantech je posílit bilaterální vztahy mezi Českou republikou a Islandem, Lichtenštejnskem a Norskem. V programu je tento cíl realizován na úrovni programu i jednotlivých projektů.

Ad I. Programová oblast 16

Je zaměřena na ochranu, obnovu a prezentaci movitého a nemovitého kulturního dědictví. V rámci **movitého kulturního dědictví** se podpora týká:

- **sbírkových předmětů a sbírek muzejní povahy** zanesených v Centrální evidenci sbírek. Jedná se o cca 300 regionálních sbírek evidovaných Ministerstvem kultury. Podpořeny budou dále **movité památky** registrované v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, které jsou částečně součástí sbírek a částečně jsou deponovány v majetku jiných právních subjektů. V současné době je v Ústředním seznamu kulturních památek ČR registrováno 43 246 movitých památek. Předmětem podpory mohou být i movité věci a soubory věcí, které jsou předmětem Řízení o zápisu do seznamu kulturních památek (movité části památkového fondu).

- **pisemného kulturního dědictví**, respektive jeho nejvýznamnějšího jádra, které je ohroženo degradací (kyselého) papíru. Restauraován, digitalizován a prezentován bude nejen historický fond (vedený v Centrální evidenci sbírek a v Ústředním seznamu kulturních památek ČR), ale také unikátní novodobé fondy knihoven evidovaných v evidenci Ministerstva kultury ČR. Podporou tohoto pisemného kulturního dědictví se zachrání významné dokumenty tištěné na kyselém papíru, jejichž existence je ohrožena rozpadem (křehnutím) papírového nosiče, pro budoucí generace a současným generacím nabídne digitalizované kulturní dědictví. V souladu s Koncepcí rozvoje knihoven ČR na léta 2011-2015 se rozšíří komplexní služby v digitálním prostředí.

- **filmového kulturního dědictví**, které zahrnuje cca 2 000 titulů Národního filmového archívu. Z tohoto národního filmového dědictví pracovní umělecká skupina vybrala v rámci Návrhu koncepce digitalizace 200 nejvýznamnějších a umělecky nejhodnotnějších filmů české filmové klasiky. Pro potřeby realizace předem definovaného projektu v této oblasti odborná skupina Ministerstva kultury (a dalších odborníků) vybere minimálně 10 filmových děl, které je nezbytné prioritně restaurovat a následně digitalizovat. Takto upravené umělecky a historicky hodnotné filmy bude možné uchovat pro další generace a v nezbytné kvalitě je bude dále možné prezentovat nejširší veřejnosti.

V rámci **nemovitého kulturního dědictví** se podpora týká nemovité části:

- **památkového fondu**, který zahrnuje **kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO**, které jsou evidovány v Ústředním seznamu památek ČR. Významnými segmenty památkového fondu jsou nejen stavební objekty a jejich soubory, ale i krajinářské a zahradní kompozice jako součásti kulturní krajiny. Památkový fond zahrnuje

celkem **12** památek UNESCO, **272** Národních kulturních památek a jejich souborů **40 244** kulturních památek a jejich souborů. Mimo toho je součástí památkového fondu **596** památkově chráněných území (registrovaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR). Uchování a obnova nemovitostí (pokud nejsou samostatně evidovány v Ústředním seznamu kulturních památek ČR jako památky UNESCO, NKP a KP) v památkově chráněných územích nebude podpořena z důvodu omezené výše finančních prostředků a celkovým potřebám památkové péče na obnovu památek. Dle údajů Národního památkového ústavu je třeba podpořit nemovité kulturní památky v odhadovaném nákladu 4 mld. Kč. Ze stejného důvodu nebude možné podpořit ani zbývající část památkového fondu, který se týká nemovitostí tzv. památkového potenciálu, tedy nemovitostí, které mohou být předmětem památkového zájmu v budoucnu (které jsou předmětem řízení o zápisu do seznamu kulturních památek). Specifická oblast památkové péče týkající se **průmyslového dědictví** bude podpořena jedním předem definovaným projektem. V rámci tohoto projektu proběhne intenzivní mezinárodní výměna zkušeností v oblasti památkových průzkumů, metodik obnovy, využití a prezentace průmyslových památek.

Stanovení priorit pro tuto programovou oblast vychází z koncepčních dokumentů přijatých Ministerstvem kultury. Jedná se o:

- **Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v ČR na léta 2010 – 2014** „Nejrozsáhlejší veřejně přístupná část movitého kulturního dědictví je uložena v muzeích a galeriích, které tak významně přispívají k naplňování práv zakotvených v Listině základních práv a svobod. Jedná se o základní právo občanů na informace, na vzdělání a právo na přístup občanů ke kulturnímu bohatství. Muzejnictví je oborem, který se podílí na shromažďování, uchovávání a ochraně značné části movitého kulturního dědictví v ČR a na zprostředkování a vytváření obrazu přírody a dějin společnosti od počátku známé historie lidské civilizace ve středoevropském prostoru. Tento obraz je nezbytný i pro orientaci v současném světě“
- **Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015** „Co chceme? Dlouhodobě zvyšovat v populaci podíl lidí, kteří knihovny využívají a kteří považují knihy za důležité. Knihovna je místo, kde chceme být fyzicky, virtuálně a citově. Knihovny nám mohou nabídnout komplexní služby v digitálním prostředí, a proto chceme podporovat digitalizaci, koncepčně řešit dlouhodobou ochranu digitálních dokumentů a zabezpečit maximální zpřístupnění digitálních dokumentů“
- **Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016** „Kinematografie je nejenom kulturní hodnotou, ale i zdrojem historických i současných informací o naší společnosti, poskytuje komplexní svědectví historické a sociologické, svědectví o kulturní identitě státu a rozmanitosti jeho obyvatel. Umožňuje poznávat minulost i současnost a výchovně působí nejen na mladou generaci ...“
- **Koncepce památkové péče v ČR na léta 2011-2016** „Kulturní památky České republiky mají v evropském kontextu své nezastupitelné místo. Nesmí dojít k neodůvodněným ztrátám památkových hodnot nebo samotných prvků památkového fondu, aby bylo zajištěno průběžné vědecké poznávání památkového fondu a aby tyto poznatky byly předávány široké laické i odborné veřejnosti a hodnoty památkového fondu zprostředkovány široké veřejnosti. Péče o památkový fond zahrnuje jeho ochranu, uchovávání, poznávání a prezentaci“

Programová oblast 16 bude realizována podporou a) individuálních projektů (IP) vybraných v rámci otevřených výzev a b) dvou předem definovaných projektů:

a) Otevřená výzva - individuální projekty

Budou otevřeny **2 výzvy** k předkládání návrhů žádostí individuálních projektů, které na sebe budou navazovat s maximálním 12-ti měsíčním odstupem.

Pro 1. výzvu bude alokováno **65 %** finančních prostředků programové oblasti 16 a pro 2. výzvu zbývajících **35 %** prostředků. Předpokládaná výše grantů bude **min. 170 000 € max. 1 200 000 €**.

Předpokládá se, že 1. výzva bude vyhlášena v červnu 2012. Zahájení realizace vybraných projektů bude možné od dubna 2013, v případě PDP bude možné zahájení realizace již v srpnu 2012. Financování by mohlo být zahájeno v průběhu měsíce března 2013, ukončeno bude k 30. dubnu 2016.

Potenciálními příjemci jsou instituce zřizované státem, územními samosprávnými celky, církevními právníckými osobami

a obcemi. Dále právnické osoby spravující kulturní památky.

b) předem definované projekty

PDP1 - První předem definovaný projekt se nazývá „**Digitální restaurace českého filmového dědictví**“, jehož předkladatelem bude Národní filmový archiv. Projekt je zaměřen na restaurování a digitální přepis kinematografických děl. Tato restaurace děl jsou nutná pro zajištění postupného zpřístupňování starých filmů široké veřejnosti a to prostřednictvím nových technologií (nosiče Blu-ray, televizní vysílání ve vysokém rozlišení HD, moderní kina s digitální projekcí). Cílem projektu je zpřístupnění českého filmového dědictví divákům. Partnery projektu budou Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění a Norská národní knihovna. Indikativní rozpočet pro **PDP1** je 1,000 mil. Eur

PDP2 - Druhý předem definovaný projekt se nazývá „**Průmyslové dědictví**“, jehož předkladatelem bude Národní památkový ústav. Projekt je zaměřen na poznání, zhodnocení a zprostředkování poznání v oblasti péče o průmyslové dědictví a spolupráci mezi odbornými institucemi památkové péče v České republice a Norsku. Základem bude vzájemné seznámení se s průmyslovým dědictvím na norské a české straně, s metodami dokumentace, hodnocením z pohledu památkové péče, s metodami obnovy a edukace. Na tomto základě bude připravena putovní výstava věnovaná průmyslovému dědictví jako celku a vybraným tématům a na ni navázány další aktivity – edukační programy, publikace, letáky, papírové modely atd. Partnerem projektu bude The Directorate for Cultural Heritage – Riksantikvaren. Hlavním výstupem bude vznik publikace, putovní výstavy a edukačních materiálů využitelných v ČR i Norsku. Indikativní rozpočet pro **PDP1** je 0,320 mil. Eur.

Ad II. Programová oblast 17

je zaměřen na podporu současného umění a kultury a její prezentace co nejširší veřejnosti.

Programová oblast vychází z koncepčních dokumentů Ministerstva kultury a mezinárodních smluv UNESCO v oblasti kulturní politiky, umění, rozmanitosti kulturních projevů a zachování nemateriálního kulturního dědictví. Na základě těchto dokumentů, v souladu s dohodnutými cíli v rámci Finančních mechanismů EHP, program podporuje kulturní rozmanitost a mezikulturní dialog.

V zájmu vytvoření různorodé nabídky uměleckých forem a projevů budou podpořeny, a široké veřejnosti prezentovány, projekty profesionálního divadla (divadla pohybového a nonverbálního, včetně profesionálního tance a vizuálního umění), profesionálního výtvarného umění, profesionálního hudebního umění (klasické, soudobé a alternativní hudby) a v oblasti filmového umění.

Pro podporu evropské identity a v zájmu odstranění negativních společenských jevů budou projekty obsahově orientovány především na socializační a enkulturační funkce umění. Podporou rozmanitých projektů dojde ke zvýšení umělecké kreativity a k většímu kulturnímu dialogu přispějí i navazující projekty mezinárodní spolupráce orientované na vzdělání a výměnu zkušeností v různorodých oblastech nemateriálního umění.

Programová oblast 17 bude realizována v rámci grantového schématu.

Budou otevřeny **dvě výzvy**, které na sebe budou navazovat s maximálním 10-ti měsíčním odstupem. Pro 1. výzvu bude alokováno **65 %** finančních prostředků a pro 2. výzvu zbývajících **35 %** prostředků. V rámci programové oblasti 17 bude výše grantů vzhledem k charakteru výstupů a vzhledem k tomu, že granty jsou jedno až víceleté, stanovená částkou od min. 10 000 EUR – max. 160 000 EUR. Finanční limit 160 000 EUR byl stanoven proto, aby mohlo být realizováno (v rámci omezených finančních možností) dostatečné množství projektů, a byl tak zajištěn jejich vliv na co nejširší veřejnost. Zároveň tak bude zajištěna maximální různorodost projektů (aktivit) ve všech podporovaných uměleckých oborech. Spolufinancování grantů bude požadováno minimálně ve výši 10%. Partner z donorského státu (pokud je relevantní) se může podílet na spolufinancování projektu.

Výstupy programové oblasti 17 budou konkrétní projekty různorodých uměleckých oborů, které budou znamenat významnou podporu živého umění se zvláštním zřetelem na jeho kvalitu a míru inovativnosti. Budou jimi konkrétní akce a události vysoké umělecké úrovně, které zároveň novým a inovativním způsobem podpoří kulturní diverzitu a občanskou soudržnost. K dosažení cílů programové oblasti 17 mohou být rovněž použity umělecko-vědecké a umění podporující počiny (prostředky), které obohatí a rozvinou hodnotné dosavadní výsledky uměleckého snažení současných uměleckých struktur.

Výstupy programové oblasti 17 dále budou akce podporující kreativitu a vzdělání umělců a ostatních osob poskytujících kulturní služby. v zájmu posílení kulturního dialogu a evropské identity budou mít tyto akce, stejně jako umělecké festivaly, mezinárodní charakter. Posílení bilaterálních partnerských vztahů se očekává při realizaci většiny projektů v rámci všech čtyř podporovaných uměleckých oborů (profesionální divadlo, hudba, výtvarné a filmové umění).

Partnerem pro programovou oblast 17 bude Arts Council Norway.

2. Základní informace

Název programu	Kulturní dědictví a současné umění
Název relevantní programové oblasti	Programová oblast 16 - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví Programová oblast 17 – Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví
Název zprostředkovatele programu	Ministerstvo financí a Ministerstvo kultury jako partner programu.
Název a země původu partnera (partnerů) programu	Programová oblast 17 - Arts Council Norway

3. Relevance programu

Návrh programu Ochrany kulturního dědictví vychází z celkových cílů Finančního mechanismu EHP 2009–2014, tj. přispět ke snížení ekonomických a sociálních rozdílů v evropském hospodářském prostoru prostřednictvím finančních příspěvků v prioritních sektorech a posílit dvoustranné vztahy mezi donorskými státy a přijímajícími státy.

Prioritní sektory a programové oblasti, na něž bude poskytnuta pomoc prostřednictvím Finančního mechanismu EHP a Norska 2009–2014, jsou dojednány mezi přijímajícími státy a donorským státem a jsou stanoveny v Memorandu o porozumění (MoU).

Hlavním cílem návrhu programu Ochrany kulturního dědictví, který vyplývá z MoU, je (1) Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví pro budoucí generace a jejich zpřístupnění veřejnosti, (2) Zintenzivnění kulturního dialogu a posílení evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitosti. Výstupem je ochrana a obnova nemovitého kulturního dědictví (obnovy a opravy historických památek) a ochrana a obnova movitého kulturního dědictví (vybavení památek, sbírky, artefakty, knihovny další fondy apod.). Současné umění a kultura je prezentována co nejširší veřejnosti.

I. Programová oblast 16

V této programové oblasti je návrh programu zaměřen na ochranu a obnovu nemovitého a movitého kulturního dědictví a je zaměřen na podporu následující 4 oblasti:

1. Sbírkový muzejní povahy
2. Písemné kulturní dědictví
3. Filmové dědictví
4. Památkový fond

Ad 1) Sbírkový muzejní povahy

Kromě právních norem upravujících nakládání s kulturními památkami souvisí tento program se zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů a zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů. Relevance programu vychází přímo z Konceptce účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010-2014 (konceptce rozvoje muzejnictví).

Péče o movité kulturní dědictví je spojena s činností organizací v působnosti veřejné správy a církvi a zasahuje i do oblasti péče o nemovitosti, ve kterých je movité kulturní dědictví uloženo, což jsou často významné kulturní památky nebo dokonce národní kulturní památky.

Stát si je vědom významu movitého kulturního dědictví a v zákoně č. 122/2000 Sb. stanoví základní pravidla zacházení se sbírkami muzejní povahy a v zákoně č. 499/2004 Sb. základní pravidla zacházení s archiváliemi.

Prováděcí vyhlášky k citovaným zákonům pak stanoví podrobnosti tohoto zacházení a zajištění bezpečnosti sbírek a archiválií. Péče o movité kulturní dědictví se promítá do Státní kulturní politiky a z ní vychází „Konceptce účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010-2014 (konceptce rozvoje muzejnictví)“.

Program může pomoci naplnit cíle kulturní politiky a **konceptce směřující k účinnější ochraně sbírek a archiválií a k efektivnějšímu využití jejich potenciálu** jako zdroje národní a kulturní identity podporou projektů zaměřených na **rekonstrukce objektů, v nichž je movité kulturní dědictví uchováváno, vytvoření optimálního vnitřního prostředí pro zajištění trvalé péče o sbírky a archiválie a zejména na vytvoření optimálních podmínek pro prezentaci sbírek a archiválií formou dlouhodobých (expozičních) i krátkodobých výstav a programů.**

Podpořeny budou především neotřelé, inovativní přístupy k prezentaci movitého kulturního dědictví, které mají šanci zaujmout širokou veřejnost a také restaurování a konzervace vlastních sbírkových předmětů a sbírek v zájmu zintenzivnění zákonné péče. Program tak přispěje nejen k zachování a využití movitého kulturního dědictví České republiky, ale také k zachování a využití evropského kulturního dědictví.

Ad 2) Písemné kulturní dědictví

Souvisí se základním legislativním dokumentem pro oblast knihoven – zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, v platném znění, zejména ustanoveními o ochraně knihovního fondu. Tento zákon stanovuje povinnost státu zpřístupnění knihovních fondů a knihovních dokumentů a dále uchování konzervačního a historického fondu. Na tento zákon navazuje „**Konceptce rozvoje knihoven na léta 2011-2015**“, která stanovuje, že je nutné do konce roku 2019 digitalizovat 50 mil. stran, tj. 300 tis. Svazků. Jde o kvalifikovaný odhad nejvýznamnějšího jádra písemného kulturního dědictví. Digitalizací písemného dědictví je rovněž naplňován cíl konceptce reagovat na společenské a technické změny, kdy technologie mění formu informací a služeb poskytovaných knihovnami.

Hlavní priority digitalizace písemného kulturního dědictví jsou formulovány v jednotlivých opatřeních zmíněné Konceptce:

- 1) Digitalizovat textové dokumenty a shromažďovat digitální dokumenty jako součást kulturního a vědeckého dědictví,
- 2) Vytvořit legislativní, organizační a technické předpoklady trvalého uchování a zpřístupnění publikovaných digitálních a digitalizovaných dokumentů jako důležité složky kulturního a vědeckého dědictví,
- 3) Optimalizovat systém povinného výtisku tištěných dokumentů a zavést systém povinného výtisku elektronických dokumentů; zajistit jejich pohotovost centrální zpracování a zpřístupnění, podporovat nástroje pro sdílenou katalogizaci.

Budou podporované aktivity, které se týkají digitalizace dokumentů, odkyselení svazků postížených degradací dřevitého papíru, zhotovení ochranných obalů z lepenky archivních kvalit, s tím souvisejících průzkumů stavu knižních sbírek a restaurování a konzervace historických a vzácných knihovních fondů.

Ad 3) Filmové dědictví

Tato oblast souvisí se zákonem č. 273/1993 Sb. o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů. Zákon stanovuje kompetence Národního filmového archivu a Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie ve vztahu k uplatňování autorského práva při

pořizování kopií a zpřístupňování filmového dědictví. Vzhledem k jednoznačnému vlastnictví autorských práv program Ochrany kulturního dědictví navrhuje tento problém řešit formou „předem definovaného projektu“ – digitalizace a restaurování filmového dědictví.

Problematika digitalizace českých filmů je součástí „**Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016**“, jako samostatné opatření č. 8 – Digitalizace českých filmů ve správě státu a jejich zpřístupňování. Koncepce byla přijata vládou usnesením č. 871 ze dne 1. prosince 2010. Koncepce předpokládá v období roku 2011-2016 (v první vlně) digitalizovat cca. 200 filmů z celkového počtu 2305 filmových děl státního filmového archívu, který pečuje o filmové dědictví. Zásadním kritériem výběru těchto filmů byla jejich umělecká hodnota, která má potenciál přispět ke kultivaci současné a budoucí generace. Pro převod obrazu do digitální podoby je ideálním výchozím materiálem – duplikační pozitiv, který je první kopií originálního negativu. Sken je možné úspěšně provést také z originálu negativu nebo pozitivní kopie. Před vlastním skenováním se filmový podkladový materiál laboratorně ošetří v nejvyšší možné kvalitě a čistotě. **Podpořeny tedy budou aktivity zaměřené na digitalizaci a restaurování odborně vybraných filmů s cílem tyto nejvýznamnější filmy bezpečně uchovat a filmové umění prezentovat nejširší veřejnosti.**

Ad 4) Památkový fond

Programová oblast 16 – bude naplňovat základní legislativní dokument pro oblast památkové péče – zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, který se provádí vyhláškou č. 66/1988 Sb.

V rámci programu bude podporována povinnost zachovávat, chránit a zpřístupňovat a společensky vhodně uplatňovat kulturní památky a podporovat naplňování povinnosti vlastníků památek, tj. zachovávat a udržovat je v dobrém stavu.

Pro program je relevantní Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (73/2000 S.m.s.), která je součástí právního řádu České republiky a která členské státy zavazuje poskytovat finanční podporu na údržbu a restaurování architektonického dědictví. Dle této úmluvy (a programu) má být podporováno zvýšení zájmu veřejnosti o ochranu architektonického dědictví. Tato programová oblast souvisí rovněž se základním strategickým dokumentem pro oblast památkové péče „**Koncepce památkové péče v České republice na léta 2011-2016**“ a to zejména v oblasti kompenzace za omezení vlastnického práva, kdy jsou vlastníci památek ze zákona povinni o památky pečovat předepsaným způsobem. Požadované technologie a materiály použité při této péči jsou mnohdy finančně náročnější, než je tomu u „běžných“ stavebních prací.

V případě nakládání s památkovým fondem je dále vyjádřen „veřejný zájem“ na jeho ochraně, uchování, poznání a prezentaci což je ustanoveno v úvodních částech zákona o státní památkové péči. Veřejný zájem se uplatňuje tehdy, když by zničení nebo poškození součástí památkového fondu znamenalo pro národní kulturní dědictví ztrátu.

V rámci programu budou podpořeny především aktivity zaměřené na uchování památkového fondu, tzn. **konzervace, restaurování, regenerace a jiné vhodné (a orgány památkové péče schválené) zásahy do tohoto fondu**. Podpořena bude rovněž prezentace a propagace v zájmu zprostředkování hodnot památkového fondu široké veřejnosti.

II. Programová oblast 17

Programová oblast je zaměřena na rozšíření kulturního dialogu a evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitosti.

Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví je zakotvena právním rámcem státní kulturní politiky. Konkrétně se jedná o „**Koncepci účinnější podpory umění na léta 2007-2013**“ (MK 2006) a „**Implementaci Státní kulturní politiky na léta 2009-2014**“.

Tato programová oblast směřuje také k naplňování závazků ČR vyplývajících z mezinárodních smluv. Jedná se zejména o Úmluvu UNESCO o rozmanitosti kulturních projevů (ratifikována v ČR v r. 2010) a Úmluvu UNESCO O zachování nemateriálního kulturního dědictví (ratifikována v ČR v r. 2009).

4. Motivace a zdůvodnění programu

4.1 Analýza problémů a potřeb

I. Programová oblast 16

Analýze problémů předcházelo poměrně rozsáhlé zkoumání potřeb u relevantních útvarů Ministerstva kultury, které se problematikou movitého a nemovitého kulturního dědictví systematicky zabývají. Tyto útvary se průběžně seznamují a řeší aktuální požadavky jednotlivých oblastí kulturního dědictví prostřednictvím jimi řízených příspěvkových organizací. Potřeby v oblasti kultury vyplývají z aktuálního zájmu o grantovou podporu, kterou Ministerstvo kultury poskytuje různorodým vlastníkům kulturních statků.

Programová oblast 16 je rozdělena na 4 části i proto, že movité kulturní dědictví České republiky je mimořádně rozsáhlé a zachované a představuje proto mimořádnou hodnotu i v rámci Evropy. Vlivem dlouhodobého zanedbávání péče o ně, v druhé polovině 20. století, není tento potenciál stále optimálně využíván.

Ad 1) Sbírkový povahy

Sbírkový jsou spravovány organizacemi v působnosti veřejné správy a církví, tyto spravují nejvýznamnější a nejpočetnější sbírkový muzejní povahy (cca 300 sbírek zapsaných v Centrální evidenci sbírek, která je v České republice veřejně přístupným informačním systémem s dálkovým přístupem) s mimořádným vědeckým, vzdělávacím a výchovným potenciálem. Sbírkový muzejní povahy, spravované těmito organizacemi, představují významnou část (cca 80%) movitého kulturního dědictví nejen českého, ale představují také významnou část kulturního dědictví evropského a světového. Program přispěje ke zvýšení úrovně péče o tyto kulturní statky, ke zvýšení efektivity jejich výchovného a vzdělávacího potenciálu, jejich potenciálu pro rozvoj turistického průmyslu a motivačního prvku ekonomiky.

Podmínky pro zachování vědeckých, historických, uměleckých a obecně kulturních hodnot movitého kulturního dědictví dalším generacím nejsou v České republice stále dobré vzhledem k dlouhodobému zanedbávání péče o movité kulturní dědictví v druhé polovině 20. století. To se stále ještě projevuje v nedobré stavebním stavu objektů, kde je uchováváno a v nízké úrovni prostorových, materiálních a technických podmínek pro optimální ochranu, uložení a využívání těchto kulturních statků. Je také třeba zintenzivnit práce na restaurování a konzervaci sbírek. Uchováním movitého kulturního dědictví a zajištěním optimální péče o ně bude posílena možnost jeho využití pro vzdělávání mládeže i dospělých a celkové zvyšování kulturní úrovně a vzdělání společnosti. Tento cíl je v oblasti movitého dědictví možné naplňovat urychlením procesu zpřístupňování a zlepšování prezentace sbírek jako nedílné součásti kulturní identity. Návratnost výdajů se očekává ve formě urychlení procesu přenášení kulturních hodnot z generace na generaci.

Na zlepšení výše uvedeného stavu se v posledních dvaceti letech významně podílely jak investice z veřejných prostředků (např. výstavba nových depozitářů Národního muzea, nového objektu pro Technické muzeum v Brně s expozicí, nové expozice Národní galerie v Praze, Národního muzea, Národního technického muzea atp.), tak prostředky z FM EHP/Norsko (např. nové expozice Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a Husitského muzea v Táboře).

V rámci oblasti muzeí a galerií Ministerstvo kultury každoročně vypisuje různorodá dotační řízení. Aktuálně se jedná o dotační řízení na *Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví*, dotační řízení v rámci programu *Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin* a *Program restaurování movitých kulturních památek*.

Ad 2) Písemné a kulturní dědictví

V českém prostředí existuje množství historických knihovnických a dalších sbírkových fondů (např. v muzeích, církevních institucích, archivech) a také unikátních novodobých fondů. Mnohdy ale existuje pouze základní a často nedostatečná evidence, která neumožňuje zpřístupnění fondů odborné a laické veřejnosti v potřebném rozsahu a jejich adekvátní ochranu. Tyto fondy jsou mnohdy uloženy v nevyhovujících podmínkách bez základního restaurátorského ošetření a zabezpečení proti zcizení.

Evidence knihoven MK ČR eviduje všechny knihovny, nejen ty s historickými fondy, Centrální evidence sbírek zachycuje pouze knihovní fondy zapsané jako sbírky, Ústřední seznam kulturních památek pouze dokumenty, které jsou kulturními památkami. Vzhledem k tomu nelze toto množství přesně určit.

Těmto mnohdy unikátním exemplářům tak hrozí poškození např. degradací papíru (u fondů z 19. století) či rozpadem knižních bloků (při odpadnutí vazeb) atd.

Za součást kompletní záchrany těchto fondů je v občasné době považována také jejich **digitalizace**, která však může být provedena až po fundovaném a kompletním **odborně-evidenčním zpracování** těchto fondů a odpovídajícím **restaurátorském ošetření, odkyselení, uložení a zabezpečení**.

Pro dosažení cíle „**Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011-2015**“ digitalizovat do roku 2019 zhruba 300 tis. ohrožených svazků písemného dědictví je nezbytné posílit odborné činnosti v oblasti restaurování a digitalizace písemného kulturního dědictví. V rámci této části se předpokládá také využití odborných zkušeností a dovedností týmu z předcházejících etap digitalizace a restaurování tisků, včetně zkušeností nabytých v rámci poměrně rozsáhlého projektu, který byl úspěšně realizován z prostředků FM EHP v předcházejícím období.

Oblast literatury a knihoven je v rámci Ministerstva kultury podporována rozsáhlým systémem grantů. Konkrétně se jedná například o:

- *Česká knihovna* - projekt podporující nákup nekomerčních titulů uměleckých děl české literatury, beletrie pro děti a mládež atd.,
- *Knihovna 21. století* – program podporující knihovnickou a informační činnost knihoven,
- *Vydávání neperiodických publikací, včetně prioritních akcí*,
- *Podpora překladu české literatury*.

Ad 3) Filmové dědictví

Ministerstvo kultury vnímá, prosazuje a podporuje kinematografii nejen jako významnou kulturní hodnotu, ale i jako zdroj historických a současných informací o naší společnosti, poskytující komplexní svědectví historické a sociologické a dále svědectví o kulturní identitě státu a jeho obyvatel. Kinematografie je významným prostředkem, který umožňuje poznávat minulost i současnost a pozitivně působit na obyvatele.

Cílem „**Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011-2016**“ je posílení a uchování hodnot české filmové kultury a rozvojem českého filmového průmyslu učinit tento konkurenceschopným v mezinárodním měřítku.

V souladu s uvedenou koncepcí Ministerstvo kultury ČR, resp. Filmová rada prostřednictvím své pracovní skupiny vybrala soubor 200 nejvýznamnějších filmových děl z Fondu kinematografie (2305 hraných a animovaných filmů), které by měly být digitalizovány v nejkratší době (do roku 2016). Národnímu filmovému archivu se zatím podařilo digitalizovat „pouze jeden pilotní“ film za podpory privátních finančních zdrojů.

Těchto 200 filmů bylo odbornou pracovní skupinou vybráno k digitalizaci na základě multikriteriálního hodnocení, jehož nejvýznamnější složkou byla jejich umělecká a umělecko-historická hodnota. Pracovní skupina navrhla, aby jako výchozího materiálu k digitalizaci bylo použito duplikačního pozitivu, nebo originálu negativu. Z předcházejících zkušeností vyplývá, že náklady na jeden digitalizovaný (předem očištěný a restaurovaný) film jsou cca 2,5 mil. Kč s tím, že z podpory FM EHP by měl být digitalizován soubor minimálně 10 filmových děl (hodnota projektu 25 mil. Kč). Očekává se, že náklady na digitalizaci jednoho filmového díla pomůže snížit veřejná výběrová řízení, které vyhlásí zákonný subjekt, na kterého se vztahuje autorské právo při pořizování kopií.

Právě specifické a jednoznačné určení budoucího příjemce grantu (s ohledem na autorská práva při pořizování kopií) opodstatňuje získání grantové podpory prostřednictvím (níže popsaného) předem definovaného projektu. Tento předem definovaný projekt specifikuje časový harmonogram, finanční náklady a otázku veřejné podpory.

Získání grantové podpory ze strany FM EHP může proces žádoucí digitalizace a na ní navazující prezentace významných kulturních hodnot – urychlit a zároveň doplnit vícezdrojové financování oblasti filmu a filmového dědictví. Ze strany státu je tato oblast podporována prostřednictvím Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie a některé specifické

projekty přímo prostřednictvím grantů MK, např.

- *Program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin,*
- *Program podpory periodického tisku, rozhlasového a televizního vysílání týkající se národnostních menšin.*

Ad 4) Památkový fond

FM EHP v programové oblasti 16 týkající se obnovy památkového fondu rozšiřuje finanční možnosti grantů, které MK každoročně poskytuje v rámci „programu záchrany architektonického dědictví, havarijního programu, programu podpory památek UNESCO a programu podpory památek obcí s rozšířenou působností“. Rozšířením možností podpory ze strany FM EHP se očekává žádoucí urychlení procesu obnovy památek, které v mnoha případech může znamenat i jejich záchranu a každopádně relativní snížení nákladů díky včasnosti provedení nezbytných stavebních úprav a oprav.

K 31. prosinci 2010 památkový fond České republiky zahrnoval 12 památek na Seznamu světového dědictví UNESCO, 272 národních kulturních památek a jejich souborů, 596 památkově chráněných území – památkových rezervací a zón, 40 244 nemovitých kulturních památek a jejich souborů a 43 246 rejstříkových čísel movitých kulturních památek (téměř 1.000.000 jednotlivých movitých věcí) evidovaných v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky elektronicky. Jedná se o mimořádně rozmanitý fond kulturních statků, který v sobě zahrnuje např. areály hradů a zámků včetně jejich parků, kostely, fary, městské domy, historické divadelní budovy, muzea, galerie, objekty knihoven, objekty lidové architektury, samostatné památky zahradní a krajinné architektury, technické památky, urbanistické celky a městskou krajinu, významné movité památky a mobiliární fondy hradů a zámků a dalších kulturních institucí, které se zabývají ochranou a prezentací kulturních památek.

Z hlediska přístupu k obnově památek budou podporovány především následující aktivity:

- konzervační obnova,
- restituce starších stavů,
- korektivní obnova,
- udržovací a stabilizační opravy,
- restaurování.

Tyto základní aktivity, prováděné ve prospěch uchování a záchrany kulturních památek, národních kulturních památek a památek UNESCO, budou doprovázeny prezentací vlastní obnovy a popularizací předmětné památky.

Podrobné podmínky a náležitosti žádosti o podporu z FM EHP budou upřesněny v příslušné výzvě. Každopádně se ale bude jednat o povinnost projednání záměru, resp. rozsahu a způsobu obnovy s příslušným orgánem památkové péče, který k tomuto vydá Závazné stanovisko.

Památkový fond je jedním ze základních pilířů kulturního dědictví českého národa. Značná část tohoto dědictví však není v uspokojivém technickém stavu. Např. v roce 2010 byla indikována potřeba neprodleně realizovat v oblasti státní památkové péče opravy a obnovy památek v úhrnné hodnotě cca 4 mld. Kč. Investice v této oblasti je nezbytné posílit tak, aby byl proces obnovy památek zintenzivněn. Současně se tak předejde možným škodám a dalším více nákladům vyplývajícím z nežádoucího odkladu nezbytných stavebních úprav památkového fondu.

Oblast památkové péče je každoročně zaměřena na široké spektrum ochrany a obnovy památek. Konkrétně se jedná o udělování grantů:

- *Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností,*
- *Program – Podpora pro památky UNESCO,*
- *Havarijní program,*
- *Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón,*
- *Program záchrany architektonického dědictví,*

– Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny.

II. Programová oblast 17

Podpora „rozmanitosti v kultuře a umění“ navazuje na dotační programy (každoročně prováděné dotační řízení) MK v oblasti profesionálního divadla, tance, hudby, výtvarného a filmového umění. Mimo toho MK oblast umění podporuje prostřednictvím financování činnosti svých klíčových příspěvkových organizací, jako je např. Národní divadlo, Česká filharmonie, Pražský filharmonický sbor a další státní organizace poskytující kulturní služby. K programové oblasti 17 jsou relevantní i jiné dotační tituly poskytované MK v oblasti umění, tzn. dotace pro kulturní spolupráci se zahraničím a granty poskytované na tvůrčí pobyty.

Kromě výše uvedených grantů a dotací týkající se profesionálního umění, MK každoročně podporuje i oblast umění neprofesionálního. Děje se tak prostřednictvím různorodých kulturních dotačních programů pro, např. Osoby se zdravotním postižením, příslušníky národnostních menšin, integraci příslušníků romské komunity, integraci cizinců žijících v ČR (oblast tradic a náboženství), lidovou kulturu, zahraniční kontakty (např. dětské sbory a soubory).

Samostatnou, avšak z hlediska propagace kultury a motivace kreativity v umění, významnou formou podpory jsou každoročně udílené a spolupořádané ceny ze strany MK. Udílení cen ministerstvo realizuje jak pro oblast profesionálního, tak neprofesionálního umění.

Ministerstvo kultury si je vědomo významu současného živého umění pro kultivaci a rozvoj společnosti a dobrých mezinárodních vztahů. Z tohoto důvodu byla v roce 2006 zpracována „**Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007-2013**“. Umění dle této koncepce spoluvytváří kulturní dědictví a je považováno za vzácný statek, charakterizovaný talentem, kreativitou a osobnostními předpoklady. Jako takové je chráněno, uchováváno a je podporován jeho rozvoj. Umění a kultura zvyšují kvalitu života a jsou součástí trvale udržitelného rozvoje a stability společnosti. Umění a kultura jsou dále indikátory kvality demokracie a občanské společnosti, nástrojem zahraniční politiky státu. Nezastupitelná, bohužel dostatečně nezdůrazňovaná, je pozitivní funkce kultury a umění při povzbuzování místního ekonomického růstu. Kulturní instituce jsou totiž cílem „kulturní turistiky“ a místy, ze kterých se rozvíjí progresivní odvětví „kreativního průmyslu“.

Předmětem „Koncepce MK 2007-2013“ je dále podpora tvůrčí umělecké činnosti, získávání, zpracovávání, uchovávání a prezentace umění a jeho zprostředkování občanům. Cílem podpory je zajištění podmínek pro svobodné tvůrčí vyjadřování a prezentaci uměleckých děl.

Koncepce (stejně jako programová oblast 17) je zaměřena na:

- posílení role umění ve společnosti, prezentaci českého umění v zahraničí a mezinárodní spolupráci,
- zachování a rozvoj umělecké různorodosti s důrazem na podporu kreativity a s ohledem na vyvažování vlivů konzumní společnosti,
- zajištění dostupnosti umění pro občany,
- posilování kulturní infrastruktury.

Rozvoj zdrojů mimo státní rozpočet na podporu kultury, posílení role kultury v politice vnějších vztahů a zavedení kritéria přínosu pro kreativitu a inovaci uvádí Státní kulturní politika na léta 2009-2014.

Naplňování těchto koncepcí je realizováno na celostátní a místní úrovni prostřednictvím organizací zřizovaných státem a samosprávou a také podporou nestátních kulturních a uměleckých subjektů poskytujících a zajišťujících kulturní služby, činnosti a kulturní statky. Vzhledem k současným, prohlubujícím se negativním společenským jevům (netolerance k vyloučeným a oslabeným jedincům a skupinám, nepochopení významu různorodosti, preferování individuálních materiálních potřeb apod.) je třeba realizaci těchto politik výrazněji podpořit zpřístupnění a realizaci různorodých uměleckých děl široké veřejnosti a přispívat ke zlepšování celospolečenského klimatu. Zlepšení materiálních podmínek a mezinárodní výměnu zkušeností bude možné přispět k žádoucímu zvýšení kreativity umělců a vzdělání uměleckých manažerů a administrátorů kulturních projektů.

ČR ratifikovala se zpožděním úmluvy UNESCO „O zachování nemateriálního dědictví“ a „O rozmanitosti kulturních projevů“. Toto zpoždění se negativně odráží v naplňování závazků vyplývajících z těchto úmluv.

Zvýšením finanční podpory se očekává zlepšení a urychlení plnění závazků vyplývajících z uvedených úmluv.

Umění je nedílnou součástí oblasti kultury, u které je identifikován postupný pokles výdajů z veřejných zdrojů, v současné době se jedná pouze o cca 0,62 % HDP. Financování kultury ze soukromých zdrojů je stále v České republice nevýznamné.

Realizace kvalitních projektů v oblasti umění bude vnímána jako „příklad dobré praxe“ a může motivovat nejen soukromé subjekty ale i politickou reprezentaci (na všech úrovních) k žádoucímu zlepšení financování kultury a zároveň tak naplnit požadavek „vyrovnávání rozdílů“.

4.2 Veřejné a soukromé struktury významné pro programovou oblast

I. Programová oblast 16

Potenciálními příjemci grantu jsou instituce zřizované státem, územními samosprávnými celky, církevními právníckými osobami a obcemi. Dále právnícké osoby (např. nestátní neziskové organizace) spravující kulturní památky.

Digitalizace českých filmových děl patří výlučně do působnosti Ministerstva kultury a zodpovědnost je delegována na *Národní filmový archiv* založený Ministerstvem kultury a [Státnímu fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie](#), který je příspěvkovou organizací Ministerstva kultury.

Spolupráce se soukromým sektorem v oblasti digitalizace bude nutná pro technologické zajištění digitalizace (tj. obrazová a zvuková digitální pracoviště).

II. Programová oblast 17

Je určena pro právnícké a fyzické osoby zajišťující kulturní služby, činnosti a statky v oblastech profesionálního divadla, výtvarného, hudebního a filmového umění.

- Národní úroveň – příspěvkové organizace zřízené MK (umělecké, sbírkotvorné i vědecké),
- Kraje a města/obce: kulturní a umělecké organizace zřizované samosprávou,
- Nestátní kulturní a umělecké subjekty, neziskové kulturní organizace a společnosti včetně fyzických osob, které dlouhodobě vykazují mimořádné výsledky svého uměleckého snažení, nebo činnosti zásadním způsobem podporující kvalitní uměleckou tvorbu.

4.3 Relevantní legislativy pro programovou oblast

Návrh programu „**Kulturní dědictví a současné umění**“ je v souladu s uvedenými zákony, vyhláškami, koncepcemi a úmluvami. Granty poskytnuté v rámci tohoto programu musí být v souladu s níže uvedenou legislativou. Tato podmínka bude konečným příjemcům promítnuta do Smlouvy/dohody s konečným příjemcem projektu/ o udělení grantu z programu.

I. Programová oblast 16

Ad 1) Sbírkový muzejní povahy

Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška Ministerstva kultury č.275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.,

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů,

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Ad 2) Písenné a kulturní dědictví

Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb,
Vyhláška č. 88/2002 Sb., k provedení zákona č. 257/2001 Sb.,
Nařízení vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven.

Další dokumenty:

Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2011 až 2015 včetně zajištění internetizace knihoven,
Státní kulturní politika České republiky na léta 2009–2014.

Ad 3) Filmové dědictví

Zákon č. 241/1992 Sb., o Státním Fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 121/2000 Sb. autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů.

Další dokumenty:

Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie 2011 – 2016,
Státní kulturní politika České republiky na léta 2009–2014,
Strategie účinnější státní podpory kultury (kulturní politika) z roku 2001,
Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013,
Koncepce jednotné prezentace České republiky z roku 2005,
Návrh koncepce - Digitalizace českých filmových děl,
Doporučení členským státům EU ohledně filmového dědictví 2005/865/ES,
Sdělení Komise o kritériích hodnocení státní podpory ze sdělení Komise o některých právních aspektech týkajících se filmových a ostatních audiovizuálních děl (sdělení o filmu) ze dne 26. září 2001 (tzv. Cinema Communication).

Ad 4) Památkový fond

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění,
Vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči,
Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (73/2000 S.m.s.),
Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (99/2000 S.m.s.),
Evropská úmluva o krajině (13/2005 S.m.s.).

II. Programová oblast 17

vychází z následujících koncepčních materiálů a ratifikovaných úmluv ČR s tím, že směřují k naplnění jejich cílů:

Cíle implementace Státní kulturní politiky na léta 2009-14, konkrétně:

- Zavedení kritéria „přínos pro kreativitu a inovaci“ v podpůrných programech ministerstva kultury,
- Posílení role kultury v politice vnějších vztahů a prosazování hospodářských zájmů v zahraničí,
- Podpora projektů usnadňujících přístup znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám,
- Rozvoj mimorozpočtových zdrojů na podporu kultury.

Cíle koncepce účinnější podpory umění na léta 2007-13, MK 2006

- Zachování a rozvoj umělecké různorodosti s důrazem na podporu kreativity a s ohledem na vyvažování negativních vlivů konzumní společnosti,

- Podpora tvůrčích a studijních stipendií pro umělce a odborné pracovníky na realizaci uměleckých projektů v oblasti divadla, tance, hudby, výtvarného umění, architektury a filmového umění,
- Podpora dalšího vzdělávání umělců, uměleckých manažerů a administrátorů prostřednictvím dotačního řízení, jehož součástí bude podpora účasti na kvalitních workshopech a seminářích (zejména uhrazení poplatků a nákladů spojených s účastí),
- Podpora uchovávání a zpřístupňování uměleckých děl (včetně audiovizuálních a elektronických archivů a dalších archivů institucí a subjektů zabývajících se živým uměním a sbírkovou činností),
- Zajištění využitelnosti uměleckých děl pro současné i budoucí generace.

Cíle implementace úmluvy UNESCO O rozmanitosti kulturních projevů, ratifikované v ČR v roce 2010:

- chránit a podporovat rozmanitost kulturních projevů,
- vytvářet podmínky, které kulturám umožní, aby se svobodně rozvíjely a působily na sebe tak, že se vzájemně obohatí,
- podporovat dialog mezi kulturami za účelem zajištění intenzivnější kulturní výměny při vzájemném respektování kulturních různorodostí
- stimulovat interkulturalitu za účelem rozvíjení vzájemného působení kultur v duchu budování mostů mezi národy,
- podporovat respektování rozmanitosti kulturních projevů a uvědomování si její hodnoty na místní, vnitrostátní a mezinárodní úrovni,
- uznávat zvláštní charakter kulturních činností, statků a služeb jakožto nositelů identity, hodnot a významu,
- uznávat svrchované právo států na zachování, přijímání a provádění politik a opatření, jež dané státy považují za vhodné pro ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů na jejich území,
- posilovat mezinárodní spolupráci a solidaritu v partnerském duchu.

Cíle implementace úmluvy UNESCO O zachování nemateriálního kulturního dědictví, ratifikované v ČR v roce 2009

- zachovávat nemateriální kulturní dědictví,
- zajišťovat úctu k nemateriálnímu kulturnímu dědictví společnosti včetně jejich skupin a jednotlivců,
- zvyšovat vědomí důležitosti nemateriálního kulturního dědictví na místní, národní a mezinárodní úrovni,
- podporovat mezinárodní spolupráci a pomoc.

4.4 Veřejná podpora a zadávání veřejných zakázek

Veřejná podpora

U projektů financovaných z FM EHP/Norska **nedochází k poskytování veřejné podpory** při dodržení podmínek stanovených v *Pravidlech a postupech* a dalších pokynech vydaných Kanceláří FM, případně Národním kontaktním místem a za předpokladu, že projekt negeneruje příjmy

(viz http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fm_norska.html?page=2&year=2007).

V případě, že projekt generuje příjmy, je nutné jasně oddělit projektové aktivity, které jsou jednoznačně neekonomického charakteru od projektových aktivit, které se vztahují k ekonomickým činnostem (tzv. aktivity pro účely komerčního charakteru).

Částka určená pro tyto komerční aktivity je pak sledována jako veřejná podpora v režimu *de minimis* („Nařízení Evropské Komise 1998/2006 o použití článku 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis“). Jako příklad může sloužit zaměření u priority rekonstrukce kulturní památky.

Pokud finanční prostředky z FM EHP/Norska plynou na kulturní památku vlastněnou státem či veřejnoprávním subjektem, která slouží k výkonu veřejnoprávních kompetencí, veřejná podpora zde není vůbec sledována a to i v případě, kdy je v rámci projektu okrajově realizována komerční činnost při dodržení pravidel soutěže (tj. nájemcům provozujícím

doplňkovou komerční činnost je účtováno ze strany pronajímatele – veřejnoprávního subjektu tržní nájemné).

V případě, kdy by veřejnoprávní subjekt, jako vlastník objektu, využíval zrekonstruovaný objekt ve větší míře k pronájmu prostor, musel by být posuzován jako běžný subjekt vykonávající hospodářskou činnost a vztahovala by se na něj pravidla platná v oblasti veřejné podpory.

U příjemců grantu z Programu, kteří vykonávají také ekonomickou činnost, nesmí veřejná podpora přesáhnout souhrnně během období tří let 200 000 EUR (*pravidlo de minimis*).

Tento závazek o poskytování veřejné podpory bude konečným příjemcům promítnut do Smlouvy/dohody s konečným příjemcem projektu/ o udělení grantu z programu.

Zadávání veřejných zakázek

V rámci návrhu programu Kulturní dědictví a současné umění je plně respektována platná národní legislativa harmonizovaná s předpisy EU v oblasti zadávání veřejných zakázek.

Toto je stanoveno zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), který komplexně upravuje oblast zadávání veřejných zakázek v České republice, a to zejména v návaznosti na nové právní předpisy ES v této oblasti včetně transpozice směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES do českého právního řádu a vytváří modernější, flexibilnější a jednodušší právní rámec pro veřejné zakázky.

Cílem zadávání veřejných zakázek je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky. Tohoto cíle je dosahováno vytvářením podmínek pro to, aby smlouvy hrazené z veřejných prostředků byly zadavateli uzavírány při zajištění hospodářské soutěže a konkurenčního prostředí mezi dodavateli.

Dodržování stanovených podmínek pro zadávání veřejných zakázek příslušnými právními předpisy ze strany příjemců grantu bude předmětem kontroly ministerstvem kultury. Dodržení těchto povinností je v zájmu příjemců podpory, neboť zjištěné porušení povinností při nakládání s poskytnutými finančními prostředky může být hodnoceno jako porušení rozpočtové kázně a může následně vést ke vzniku povinnosti poskytnuté finanční prostředky vrátit (povinnost odvodu finančních prostředků).

Z těchto důvodů MK doporučuje příjemcům grantu, aby důsledně postupovali v souladu s „*Metodikou zadávání veřejných zakázek*“ podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách“ v platném znění.

Zadávání veřejných zakázek příspěvkových organizací zřizovaných MK ČR se řídí i *Příkazem ministra kultury č. 24/2011*, kterým se upravuje závazný postup při zadávání veřejných zakázek Ministerstvem kultury ČR a přímo řízenými organizacemi, a metodickými pokyny na tento příkaz navazující.

4.5 Zdůvodnění strategie programu

I. Programová oblast 16

Návrh podpory čtyř oblastí (sbírky muzejní povahy, písemné kulturní dědictví, filmové dědictví a památkový fond) ze zdrojů FM EHP vychází z výsledku odborné analýzy a diskuze potřeb jednotlivých odborů ministerstva kultury, které garantují veškeré odborné a koncepční činnosti rezortu kultury. Tyto odbory své návrhy opíraly o dobrou znalost současného stavu jednotlivých oblastí kultury a možností a praxe jejich financování z veřejných zdrojů (podíl soukromého financování je bohužel zanedbatelný). Nedílnou součástí této víceoborové rozvahy byly i střednědobé koncepce, které MK pro jednotlivé oblasti kultury zajišťuje.

Programová oblast 16 je rozdělena na 4 části také proto, že kulturní dědictví České republiky je mimořádně rozsáhlé a zachované (od 17 století nepostihla území českých zemí ve větší míře žádná válka, vzhledem k dobrým majetkovým poměrům české šlechty v 19. století byly do českých zemí hojně importovány kulturní statky z jiných zemí, Česká republika má vyspělé muzejnictví s tradicí trvajícím již 200 let atp.) a představuje proto mimořádnou hodnotu i v rámci

Evropy, ale vlivem dlouhodobého zanedbávání péče o ně v druhé polovině 20. století není tento potenciál stále optimálně využíván. Strategie zaměřená na nápravu tohoto stavu je v České republice od roku 1990 trvalá a neměnná (v současnosti je zakotvena ve Státní kulturní politice a v oborových koncepcích) a podle možností veřejných rozpočtů je také trvale realizována. Od projektů realizovaných v rámci programu se očekává, že pomohou tuto strategii naplnit tím, že dojde k dalšímu zvýšení úrovně péče o kulturní dědictví a k vytvoření lepších podmínek pro jeho využívání k přenosu kulturních hodnot z generace na generaci, pro zkvalitnění vzdělávací a výchovné činnosti a nabídky volnočasových aktivit občanů, pro rozvoj kulturní turistiky a mezinárodní výměnu kulturních hodnot.

Programová oblast 16 bude realizována v rámci individuálních projektů i předem definovaných projektů.

a) Otevřená výzva pro individuální projekty

Budou otevřeny **dvě výzvy** pro předkládání **individuálních projektů**, které na sebe budou navazovat s maximálním 12-ti měsíčním odstupem. Pro první výzvu bude alokováno 65 % finančních prostředků programové oblasti 16 a pro druhou výzvu zbývajících 35 % prostředků. Předpokládaná výše grantů bude od 170 000 do 1 200 000 €.

První výzva bude vyhlášena v červnu 2012. Zahájení realizace vybraných projektů bude možné od dubna 2013. Financování by mohlo být zahájeno v průběhu měsíce března 2013, ukončeno bude k 30. dubnu 2016. Jednotlivé výzvy postihnou všechny čtyři oblasti s tím, že v rámci těchto výzev budou dále upřesněny oprávněné aktivity, které jsou uvedeny zvlášť pro každou podporovanou oblast v rámci programové oblasti 16.

V souladu s koncepcemi MK a příslušnou legislativou budou podporovány různorodé aktivity odpovídající charakteru (povaze movitých věcí a nemovitostí) jednotlivých oblastí. Pro uchování a presentaci kulturních a historických hodnot budou podpořeny především následující aktivity:

V rámci oblasti **movitého kulturního dědictví**

- **vytváření optimálního prostředí pro zajištění péče o sbírky a archiválie** zahrnující nezbytná stavební a zejména technická opatření,
- **restaurování** a další umělecká a technická opatření zajišťující dlouhodobé uchování a presentaci sbírek a archiválií,
- **veškeré činnosti směřující k co nejučinnější presentaci movitých kulturních hodnot; v případě sbírek muzejní povahy především neotřelé a inovativní formy presentace, v případě písemného a filmového dědictví presentace prostřednictvím současných technických prostředků a technologií po předcházejícím restaurování (v případě papírových nosičů jejich odkyselení) a digitalizaci písemných a filmových děl.**

V rámci oblasti **nemovitého kulturního dědictví** resp. památkového fondu

- stavební a nestavební úpravy a opravy spočívající zejména v provádění **konzervační obnovy, restituci starších stavů, korektivní obnově, udržovacích a stabilizačních opravách a restaurování,**
- takto obnovené a uchované památky budou vhodnou formou **prezentovány široké veřejnosti.**

Potenciálními příjemci budou instituce zřizované státem, územními samosprávnými celky, církevními právníckými osobami a obcemi. Dále právnícké osoby spravující kulturní památky.

Podrobná kritéria pro výběr předložených projektů budou stanovena pro obě programové oblasti v rámci jednotlivých výzev.

Základní principy pro návrh výběrových kritérií jsou uvedeny v **příloze č. IX.**

Realizace projektů přispěje k:

- obnově a záchraně nemovitého a movitého kulturního dědictví,
- uchování historických dokumentů pro budoucí generace,
- podpoře k udržitelnému rozvoji místních komunit prostřednictvím obnoveného kulturního dědictví,
- zpřístupněno kulturního dědictví široké veřejnosti.

Přínosem programu bude záchrana, obnova a široké veřejné využití kulturních statků výjimečné kulturní a historické hodnoty.

b) předem definované projekty

V **programové oblasti 16** budou dva předdefinované projekty. První výzva bude vyhlášena v červnu 2012. Zahájení realizace PDP bude možné již v srpnu 2012. Financování by mohlo být zahájeno v průběhu měsíce března 2013, ukončeno bude k 30. dubnu 2016. Jednotlivé výzvy postihnou všechny čtyři oblasti s tím, že v rámci těchto výzev budou dále upřesněny oprávněné aktivity, které jsou uvedeny zvlášť pro každou podporovanou oblast v rámci programové oblasti 16.

PDP1- Prvním předem definovaný projekt „**Digitální restaurace českého filmového dědictví**“ je zaměřen na restaurování a digitální přepis kinematografických děl. Tato restaurace děl jsou nutná pro zajištění postupného zpřístupňování starých filmů široké veřejnosti a to prostřednictvím nových technologií (nosiče Blu-ray, televizní vysílání ve vysokém rozlišení HD, moderní kina s digitální projekcí). Cílem projektu je zpřístupnění českého filmového dědictví divákům. Partnery projektu budou Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění a Norská národní knihovna. Hlavním výstupem bude digitální restaurace zhruba 10 kinematografických děl.

PDP2 - Druhý předem definovaný projekt „**Průmyslové dědictví**“ je zaměřen na poznání, zhodnocení a zprostředkování poznání v oblasti péče o průmyslové dědictví a spolupráci mezi odbornými institucemi památkové péče v České republice a Norsku. Základem bude vzájemné seznámení se s průmyslovým dědictvím na norské a české straně, s metodami dokumentace, hodnocením z pohledu památkové péče, s metodami obnovy a edukace. Na tomto základě bude připravena putovní výstava věnovaná průmyslovému dědictví jako celku a vybraným tématům a na ni navázány další aktivity – edukační programy, publikace, letáky, papírové modely atd. Cílem projektu je za prvé výměna zkušeností v dokumentaci průmyslového dědictví České republiky a Norska, vzájemné seznámení s metodikou průzkumu (jednotlivé stupně široce pojatého plošného výzkumu, podrobné průzkumy vybraných příkladů), způsoby vyhodnocení výsledků, dále srovnávací dokumentace v rámci vývoje jednotlivých průmyslových oborů a v rámci územních celků, zhodnocení poznatků při přípravě edukačních programů, vzájemné poznatky a zkušenosti s metodami obnovy. Za druhé je to zhodnocení průmyslového dědictví z pohledu památkové péče, při současném zohlednění poznání vývoje a souvislostí daného odvětví, ale i sociálních vazeb a dopadů průmyslové činnosti na krajinu. Na vybraných příkladech v ČR a Norsku bude sledován vývoj jednotlivých odvětví a témat. Budou sledovány paralely a odlišnosti v českém a norském prostředí. Partnerem projektu bude The Directorate for Cultural Heritage – Riksantikvaren. Hlavním výstupem bude vznik publikace, putovní výstavy a edukačních materiálů využitelných v ČR i Norsku.

II. Programová oblast 17

Strategie této programové oblasti byla zvolena v souladu s dlouhodobými cíly MK v oblasti umění s tím, že návrh podpory v zásadě koresponduje s osvědčeným modelem každoroční grantové podpory ze strany MK. Podporou profesionálního divadla, hudby a výtvarného umění mohou být rovněž operativně naplněny cíle, které stanovuje Memorandu o spolupráci, a které koresponduje s mezinárodními úmluvami UNESCO, které se ČR zavázala v oblastech, Rozmanitosti kulturních projevů a Zachování nemateriálního dědictví, plnit.

Očekávané výstupy realizace kvalitních projektů (různorodé umělecké projevy, aktivity a díla, která budou naplňovat a tvůrčím způsobem rozvíjet cíle kulturních politik v profesionálních uměleckých oborech divadla, hudebního a výtvarného a filmového umění) přispějí k prezentaci současné umění a kultura oslovující širokou veřejnost, ke zvýšení povědomí o kulturní rozmanitosti a mezikulturním dialogu, posílena kulturní identita jednotlivých občanů.

Ve všech oblastech jsou zahrnuty aktivity zaměřené na navázání partnerské spolupráce a výměnu zkušeností. Aktivity jsou navrženy tak, aby byly srovnatelné se strukturou grantové politiky Ministerstva kultury pro oblast kultury. Počet aktivit by měl být zachován v zájmu podpory různorodosti projevů umění v rámci jednotlivých uměleckých oborů.

Budou podporovány následující aktivity v oblastech:

Profesionální divadlo včetně divadla pohybového a nonverbálního divadla, profesionálního tance a vizuálního umění, z toho pak následující aktivity:

- Festival, přehlídka (podpora pořadatele festivalu nebo přehlídky nadregionálního, celostátního významu, zejména při participaci, nebo spolupráci zahraničního partnera, nebo přehlídka, festival mezinárodního významu, včetně možnosti vydání souvisejícího audiovizuálního záznamu a neperiodické publikace) – **povinně koprodukční**.
- Nový interdisciplinární (nebo alternativní) projekt (podpora jeho nastudování a ročního provozování, včetně

možnosti vydání souvisejícího audiovizuálního záznamu a neperiodické publikace). Projekt bude odpovídat cílům programové oblasti 17 - **nepovinně koprodukční projekt**.

- Nový inscenační projekt (podpora nastudování inscenace (nebo jiného typu divadelní události) a její roční provozování (uvádění), včetně možnosti vydání souvisejícího audiovizuálního záznamu a neperiodické publikace) – **nepovinně koprodukční projekt**.
- Provozování (uvádění) inscenačního projektu (podpora reprízování mimořádně zdařilých a objevných inscenačních projektů, které odpovídají cílům programové oblasti - 17, včetně možnosti vydání souvisejícího audiovizuálního záznamu a neperiodické) – **nepovinně koprodukční projekt**.
- Tvůrčí dílna, odborný kurz, konference, seminář (podpora pořádání uvedených akcí směřujících k naplnění cílů programové oblasti - 17 a zvláště pak za účasti, nebo při spolupráci zahraničního partnera, včetně možnosti vydání neperiodické publikace) – **povinně koprodukční projekt**.

Profesionální výtvarné umění, z toho pak následující aktivity:

- Výstavní projekt (podpora realizace výstavního projektu, který naplní cíle programové oblasti - 17, včetně možnosti vydání související neperiodické publikace) – **nepovinně koprodukční projekt**.
- Podpora celoroční výstavní činnosti (podpora realizace celoročního výstavního programu, jehož obsahem jsou cíle programové oblasti - 17, včetně možnosti vydání související neperiodické publikace) – **nepovinně koprodukční projekt**.
- Tvůrčí dílna, odborný kurz, konference, seminář (podpora pořádání uvedených akcí směřujících k naplnění cílů programové oblasti - 17 a zvláště pak za účasti, nebo při spolupráci zahraničního partnera, včetně možnosti vydání související neperiodické publikace (max. 10% z hodnoty grantu) – **povinně koprodukční projekt**.

Profesionální hudební umění v oblasti klasické, soudobé a alternativní hudby, z toho pak následující aktivity:

- Hudební festival (podpora pořadatele hudebního festivalu nadregionálního, celostátního významu, zejména pak s účastí nebo při spolupráci zahraničního partnera, nebo festivalu mezinárodního významu, včetně možnosti vydání souvisejícího audio (vizuálního) záznamu a neperiodické publikace) – **povinně koprodukční projekt**.
- Koncertní akce (podpora pořádání koncertní akce naplňující cíle programové oblasti - 17, včetně možnosti vydání souvisejícího audio (vizuálního) záznamu a neperiodické publikace (max. 20% z hodnoty grantu) – **nepovinně koprodukční projekt**.
- Tvůrčí dílna, odborný kurz, konference, seminář (podpora pořádání uvedených akcí směřujících k naplnění cílů programu - 17 a zvláště pak za účasti, nebo při spolupráci zahraničního partnera, včetně možnosti vydání souvisejícího audio (vizuálního) záznamu a neperiodické publikace) – **povinně koprodukční projekt**.

Profesionální filmové umění

- Scénáristický kreativní workshop, odborný kurz, konference, seminář (podpora pořádání uvedených akcí prohlubujících mezinárodní partnerskou spolupráci a výměnu zkušeností v oblasti filmové scénáristiky - za aktivní účasti zahraničního partnera, s možností vydání souvisejícího audiovizuálního záznamu a neperiodické publikace) – **nepovinně koprodukční projekt**.
- Filmový festival, přehlídka (podpora pořadatele akce směřující k naplnění cílů programové oblasti 17 a prohlubující mezinárodní partnerskou spolupráci) – **nepovinně koprodukční projekt**.

V rámci obou dvou výzev, respektive na úrovni jednotlivých projektů budou účastníci podporováni v tom, aby k projektu přizvali partnera/partnery z některé z donorských zemí. Osm z očekávaných třinácti aktivit bude povinně realizováno v koprodukcii se zahraničním partnerem z donorských zemí.

Budou naplňovány cíle kulturní politiky,
jak na národní úrovni:

- zpřístupnění uměleckých děl institucí a subjektů zabývajících se živým uměním a sbírkovou činností;
- podpora projektů usnadňujících přístup znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám;
- zavedení kritéria „přínos pro kreativitu a inovaci“ v podpůrných programech ministerstva kultury;
- rozvoj umělecké různorodosti s důrazem na podporu kreativity a s ohledem na vyvažování negativních vlivů „konzumní společnosti“;
- zajištění využitelnosti uměleckých děl pro současné i budoucí generace;
- podpora dalšího vzdělávání umělců, uměleckých manažerů a administrátorů.

tak na mezinárodní úrovni

- podporovat a chránit rozmanitost kulturních projevů;
- podporovat respektování rozmanitosti kulturních projevů;
- uznávat zvláštní charakter kulturních činností, statků a služeb jakožto nositelů identity, hodnot a významů;
- zachovávat nemateriální kulturní dědictví včetně zvyšování jeho významu na místní, národní a mezinárodní úrovni;
- podporovat mezinárodní spolupráci, pomoc a solidaritu v partnerském duchu.

Podpořeny tak budou návrhy projektů zejména z oborů divadla, hudby, výtvarného a filmového umění, které:

- budou iniciovat dialog mezi tvůrci, odbornou veřejností a občany;
- výběrem témat atraktivních pro širokou veřejnost významně přispějí ke zvýšení zájmu a znalosti současného umění ČR a donorských států;
- posílí kontinuitu rozvíjejícího se kulturního dialogu mezi ČR a donorskými zeměmi;
- diferencovanou strategií zajistí oslovení různých cílových skupin;
- vysokou uměleckou kvalitou, ambicemi a originalitou obstojí v evropském měřítku;
- obsáhnou více uměleckých oborů;
- budou schopné "přilákat" déle trvající finanční podporu sponzorů, fondů, grantových programů a dále podporu z místních a regionálních zdrojů.

Kvalita projektů bude hodnocena zejména podle:

- umělecká hodnota záměru (projektu);
- originalita záměru;
- míry přispění ke kulturní diverzitě;
- míry možnosti záměru přispět k občanské soudržnosti;
- míry inovativnosti projektu přispívající ke kulturní interakci;
- inovativnost projektu přispívající ke společenskému dialogu.

Při hodnocení žádostí budou sledována také následující kritéria:

Aktivní účast skupin ohrožených sociálním vyloučením v roli umělců, zprostředkovatelů, poradců (producenti atd.) či publika.

Odborníci a výběrová komise budou posuzovat projekty na základě multikritériálního hodnocení. Kritéria hodnocení budou zohledňovat uměleckou hodnotu projektu, míru originality, posílení společenského dialogu, přínos pro znevýhodněné a ohrožené skupiny atd. Východiska pro stanovení kritérií jsou uvedena v příloze č. VIII.

5. Cílové skupiny programu

Výsledek programové oblasti 16 „Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví“

Primární cílová skupina: široká veřejnost a publikum v České republice a donorském státě

Sekundární cílová skupina:

- Instituce zřizované státem, územními samosprávnými celky, církevními právníckými osobami a obcemi,
- Právnícké a fyzické osoby spravující kulturní památky,
- Norská národní knihovna jako možný partner předem definovaného projektu „Digitální restaurace českého filmového dědictví“ a Ředitelství pro kulturní dědictví Norska (Riksantikvaren) v předem definovaném projektu „Průmyslové dědictví“,
- Partneři z donorského státu v rámci otevřených výzev pro individuální projekty.

Výsledek programové oblasti 17 „Oslovení širší veřejnosti prezentací současného umění a kultury“

Primární cílová skupina: široká veřejnost a publikum v České republice a donorském státě

Sekundární cílová skupina:

- Národní úroveň – příspěvkové organizace zřízené MK (umělecké, sbírkotvorné i vědecké),
- Arts Council Norway jako partner v malém grantovém schématu,
- Kraje a města/obce: kulturní a umělecké organizace zřizované samosprávou na obou stranách bilaterální partnerské spolupráce,
- Nestátní kulturní a umělecké subjekty, neziskové kulturní organizace a společnosti včetně fyzických osob, které dlouhodobě vykazují mimořádné výsledky svého uměleckého snažení, nebo činnosti zásadním způsobem podporující kvalitní uměleckou tvorbu na obou stranách bilaterální partnerské spolupráce,
- Partneři z donorského státu v rámci otevřených výzev pro individuální projekty.

Aktuální potřeby, relevantní požadavky a zkušenosti cílových skupin soustřeďuje a vyhodnocuje Ministerstvo kultury prostřednictvím svých oborových složek. Konkrétně se jedná o odbor Výzkumu a vývoje; odbor Médii a audiovize; odbor Památkové péče; odbor Ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií, samostatné oddělení literatury a knihoven a odbor Regionální a národnostní kultury. S těmito odbory odbor pro Strategii a dotační politiku, který je zodpovědný za FM EHP, implementaci FM2 průběžně konzultoval. Navíc byla implementace konzultována s Národním památkovým ústavem (PO 16) a v případě PO 17 přímo s vybranými příspěvkovými organizacemi MK, tzn. s Institutem umění – Divadelním ústavem a Národním divadlem – se kterými doporučilo konzultovat samostatné oddělení umění.

6. Bilaterální vztahy

Jedním z hlavních cílů grantů EHP je podpořit a posílit bilaterální vztahy mezi českými institucemi a/nebo organizátory jednotlivých projektů a donorskými státy. Proto je 1,5 % celkového objemu prostředků poskytnutých na program přiděleno z bilaterálního fondu – celkem se jedná o 322 350 EUR. Na uvedený cíl je zaměřen jak celý program, tak jednotlivé projekty.

Programová oblast 16, předem definovaný projekt „**Průmyslové dědictví**“ je zaměřen na výměnu zkušeností v oblasti dokumentace, výzkumu, hodnocení výsledků, atd., v rámci vědecko-výzkumného projektu realizovaného Českým památkovým úřadem a norským Úřadem pro kulturní dědictví (Riksantikvaren).

V **Programové oblasti 17** bude spolupracovat Ministerstvo financí jako zprostředkovatel programu a Ministerstvo kultury jako partner programu s partnerem z donorského státu, kterým je **Arts Council Norway**.

Cílem spolupráce v rámci programu je zajistit, aby byl program vhodný a adekvátní pro využití v oblasti kultury v České republice i v donorských státech. Dále je tato spolupráce příležitostí pro rozvoj obou institucí prostřednictvím nových poznatků o kulturní politice, způsobu řízení a kulturních aktivitách v partnerské zemi.

Možným a žádoucím, avšak nepovinným prvkem při produkci jednotlivých představení, hudebních akcích, interdisciplinárních projektů či výstav je **aktivní účast zahraničních umělců (z Norska, Islandu či Lichtenštejska)**.

Na úrovni projektů jsou účastníci podporováni v tom, aby k projektu přizvali partnera/partnery z některé z donorských zemí.

8.1. Partner (partneři) programu z donorského státu

Partnerem programu pro programovou oblast 17 je Arts Council Norway. Funguje jako poradní orgán při přípravě a implementaci programu (příprava otevřené výzvy/ implementace MGS v programové oblasti 17). Partner programu bude rovněž poskytovat podporu při vyhledávání potenciálních partnerů projektů.

Arts Council Norway je veřejná instituce a hlavní státní organizace odpovědná za implementaci kulturní politiky Norska. Arts Council Norway funguje jako poradní orgán pro vládu a veřejný sektor v oblasti kulturních záležitostí, je financován norským ministerstvem kultury. Arts Council Norway má rozsáhlé zkušenosti s řízením veřejných zdrojů v oblasti kultury a úzce spolupracuje s norskými kulturními subjekty.

Mezi hlavní pravomoci Arts Council Norway patří financování a řízení programů, grantů a projektů v oblasti kultury. Účast Arts Council Norway zajišťuje, aby návrh programu zohledňoval také specifické rysy oblasti kultury a její správy v Norsku. Během příprav programu se zástupci Arts Council Norway se zprostředkovatelem programu několikrát setkali a poskytli mu své písemné připomínky k předběžnému návrhu programu. Během těchto setkání partner a zprostředkovatel programu hovořili o výzvách vyplývajících z rozdílů v systému řízení v ČR a Norsku a vzájemně se seznámili s klíčovými rysy a problémy kulturního sektoru v obou zemích, s cílem navrhnout program tak, aby umožňoval partnerství v rámci projektů a usnadňoval jejich realizaci. Tato spolupráce přispěla k vytvoření návrhu programu, který připravuje prostor pro kvalitní a významnou spolupráci mezi kulturními subjekty v obou zemích.

Pokud jde o samotnou realizaci, Arts Council Norway pomůže s navázáním partnerské spolupráce, s propagací a poskytováním informací o programu v donorských státech a bude sloužit jako prostředník mezi Norskem a ČR. Arts Council Norway má ve vztahu k norským partnerům projektů specifickou roli, která bude spočívat v aktivitách zaměřených na propagaci a poskytování informací, podporu partnerské spolupráce a poradenství ohledně norského kulturního sektoru.

Arts Council Norway bude dále zajišťovat pravidelnou komunikaci se zprostředkovatelem programu ohledně implementace programu na straně donorů. Zástupci Arts Council Norway budou součástí výboru pro spolupráci a výběrové komise. Arts Council Norway bude v případě potřeby rovněž poskytovat konzultace zprostředkovateli programu.

8.2. Projekty v partnerství s donory

Na úrovni projektů jsou účastníci podporováni v tom, aby k projektu přizvali partnera/partnery z některé z donorských zemí.

V rámci **programové oblasti 16** předem definovaného projektu „**Průmyslové dědictví**“ se bude jednat o výměnu zkušeností týkající se dokumentace, metodiky průzkumu, vyhodnocení výsledků apod. v rámci vědecko-výzkumného projektu mezi Národním památkovým ústavem a Riksantikvaren (The Directorate for Cultural Heritage). Výstupem projektu bude zejména vzájemná výměna zkušeností a informací v oblasti technických památek i památkové péče v ČR a Norsku, dále pak vznik publikace, putovní výstavy a edukačních materiálů využitelných v ČR i Norsku. Závěrečná konference shrne výstupy projektu a prostřednictvím odborných diskusí nad závěry dvouleté spolupráce otevře snad i možnosti další profesní komunikace mezi Národním památkovým ústavem a Riksantikvaren.

Zprostředkovatel programu vyčlení nejméně 1,5% celkového rozpočtu programu na vytvoření fondu na podporu dvou níže uvedených aktivit. Tento fond bude mezi aktivitami 1 a 2 rozdělen v poměru 35 % : 65 %.

- 1) *Vyhledávání partnerů pro jednotlivé projekty před podáním přihlášky nebo při její přípravě, podpora rozvoje partnerské spolupráce a příprava přihlášek projektů realizovaných ve spolupráci s partnery z donorských zemí;*
- 2) *Networking, výměna, sdílení a předávání informací, technologií, zkušeností a nejlepších postupů mezi předkladateli projektů a subjekty v dárcovských státech.*

Ad 1) Nejpozději 2 měsíce před vyhlášením otevřené výzvy/ malého grantového schématu zveřejní zprostředkovatel projektu a partner projektu na internetovém portálu www.eagrants.cz a <http://www.mkcr.cz/ehp-norsko/default.htm> informace o konání přípravného semináře pro potenciální žadatele o grant, na kterém budou vzájemně představeni všichni potenciální partneři z dárcovských zemí a z České republiky.

Pokud bude výbor pro spolupráci nebo řídicí výbor považovat možnost čerpání grantu z bilaterálního fondu za klíčovou pro přípravu bilaterálního projektu, bude použit následující postup:

- Žadatel předloží standardní žádost o grant partnerovi programu odpovědnému za technické záležitosti, který ji vyhodnotí. Výběr bude proveden na základě posouzení způsobilosti žadatele (žadatel musí být způsobilý k předkládání návrhů projektů v rámci příslušné otevřené výzvy) a kvality příslušné žádosti (ta bude hodnocena podle relevance daného návrhu ve vztahu k definovaným výsledkům programu, role partnera a zdůvodnění přidané hodnoty partnerské spolupráce pro případnou realizaci projektu, atd.). Hodnota grantu bude tvořit nanejvýš 90% celkových nákladů, konkrétní částka bude v rozmezí od 2.000 do 30.000 EUR (50.000 až 740.000 Kč).

Subprojekty podpořené v rámci tohoto opatření budou zajišťovány partnerem programu odpovědným za technické záležitosti, který bude pravidelně předávat zprostředkovateli programu požadavky na proplacení nákladů.

Ad 2) Všichni příjemci grantů budou mít možnost požádat o grant na networking, výměnu, sdílení a předávání znalostí, technologií, zkušeností a nejlepších postupů se subjekty z dozorových zemí v souvislosti se schváleným projektem.

Výzva k předkládání návrhů v rámci tohoto opatření bude trvalá a bude ji organizovat zprostředkovatel programu (CFA1). Žadatelé budou návrhy předkládat nejprve partnerovi programu, který odpovídá za technické záležitosti, a schválené projekty budou dále předány zprostředkovateli programu za účelem dalšího hodnocení. Hlavním kritériem pro udělení grantu bude relevance odůvodnění žádosti (přidaná hodnota pro projekt, dopad na jeho cíle, udržitelnost, navázání dlouhodobé spolupráce na základě výsledků projektu, atd.). Granty budou poskytovány zprostředkovatelem programu všem schváleným projektům formou zpětného proplacení vzniklých nákladů. Podíl grantu bude 90%, celková výše grantů pak bude 2.000 – 20.000 EUR (50.000 – 500.000 Kč). Žadatelé, kteří získají grant z bilaterálního fondu, odpovídají za poskytnutí obecných informací a zveřejnění výsledků.

Konkrétní postup pro využití bilaterálního fondu bude upřesněn v *Postupech pro využití bilaterálního fondu*, který zveřejní zprostředkovatel programu do jednoho měsíce od schválení programu ministerstvem zahraničních věcí/výborem finančního mechanismu a od podpisu programové smlouvy.

Oprávněnost nákladů hrazených z bilaterálního fondu podle odstavce 1 je definována v článku 7.7 *Postupů pro implementaci*.

Doporučený a schválený grant bude uveden v Rozhodnutí o udělení grantu, které žadateli vydá zprostředkovatel programu. V rozhodnutí budou zahrnuty i podmínky zadávání veřejných zakázek a otázky čerpání státní podpory.

8.3 Žadatelé z donorského státu

Partneři z donorských států, kteří se budou s českými žadateli podílet na realizaci projektů, **musí splňovat obdobné podmínky oprávněnosti jako národní žadatelé.**

Musí se řadit mezi oprávněné žadatele dle výčtu v seznamu programu a předmětné výzvy. Toto budou muset doložit relevantním aktem prokazujícím právní subjektivitu a statut dané organizace nebo instituce (povinná příloha žádosti). Mezi žadatelem a partnerem musí být uzavřeno prohlášení o partnerství podepsané statutárním zástupcem partnera (povinná příloha žádosti). Prohlášení bude obsahovat minimálně informace o identifikačních údajích partnera, jeho předchozích projektových zkušenostech, jeho podílu na realizaci jednotlivých projektových aktivit jak po odborné tak po finanční stránce.

V rámci popisu projektu musí být uvedena konkrétní informace o činnosti/aktivitách partnera v rámci projektu a jeho účasti na organizačním jištění realizace. Kvalita a dostatečnost popisu zapojení partnera do projektu bude mezi hodnotícími kritérii žádosti.

Partner z donorského státu se může podílet na spolufinancování projektu.

7. Grantová schémata

Malé grantové schéma zaměřené na kulturní dialog a posílení evropské identity prostřednictvím pochopení kulturní diverzity.

Grantové schéma bude realizováno v rámci **programové oblasti 17**.

- Ministerstvo kultury, které vystupuje rovněž jako partner programu, bude v případě malých grantových schémat vykonávat roli zprostředkovatele. Zprostředkovatel malého grantového schématu odpovídá za jeho organizaci a řízení.
- Indikativní rozpočet malého grantového schématu bude zprostředkovatelem programu svěřen na základě dohody o partnerství.
- Zprostředkovatel programu vydá pro každé malé grantové schéma rozhodnutí o udělení grantu adresované zprostředkovateli daného malého grantového schématu, s uvedením základních pravidel a principů řízení a realizace malého grantového schématu.
- Detailní postup pro malé grantové schéma specifikující podmínky otevřených výzev, výběrového řízení, vydání rozhodnutí o přidělení grantu, monitoringu a hodnocení bude popsán v *Postupech pro malá grantová schémata*, který bude do tří měsíců od schválení programu ze strany ministerstva zahraničních věcí/výboru finančního mechanismu předložen zprostředkovateli programu za účelem konečného schválení.
- Podmínkou pro otevření malého grantového schématu je schválení zprostředkovatelem programu.

Budou vyhlášeny **dvě otevřené výzvy**, které na sebe budou navazovat s maximálním 10-ti měsíčním odstupem.

Pro 1. výzvu bude alokováno **65 %** finančních prostředků a pro 2. výzvu zbývajících 35 % prostředků. V rámci programové oblasti 17 bude výše grantů vzhledem k charakteru výstupů a vzhledem k tomu, že granty jsou jedno až víceleté, stanovená částkou v rozmezí min. 10 000 - max. 160 000 €. Finanční limit 160,000 EUR byl stanoven proto, aby bylo realizováno (v rámci omezených finančních možností) dostatečné množství projektů, a tím zajištěn jejich vliv na co nejširší veřejnost. Zároveň tak bude zajištěna maximální různorodost projektů (aktivit) ve všech podporovaných uměleckých oborech. Spolufinancování grantů bude minimálně 10%. Partner z donorského státu se může podílet na spolufinancování projektu.

1. výzva, pro podporu kulturní diverzity zahrne všechny čtyři (schválené) umělecké obory s předpokladem realizace celého spektra (všech) 13 navrhovaných výstupů. Rámcově zajištění proporcionality podpory všech uměleckých oborů a různorodosti výstupů bude řešeno tak, že pro každý jednotlivý obor je určena částka min. 20% z 5 % finanční alokace programové oblasti 17.

Různorodost výstupů zajistí výběr projektů tak, že v rámci 1. výzvy by měl být vybrán vždy minimálně jeden projekt vztahující se k jednomu z 11-ti indikovaných výsledků:

- Festival (přehlídka) – v oblasti divadla, hudby a filmového umění (nejméně 2 projekty),
- Nový inscenační a výstavní projekt, koncertní a interdisciplinární projekt – v oblasti divadla, výtvarného a hudebního umění (nejméně 4 projekty),
- Podpora reprízování, celoroční výstavní činnosti – v oblasti divadla, výtvarného umění (nejméně 2 projekty),
- Tvůrčí dílna (odborný kurz, konference, seminář) – v oblasti divadla, hudby a výtvarného umění (nejméně 3 projekty).

2. výzva se zaměří na podporu uměleckých oborů, respektive jejich výstupů, u kterých bude (v rámci 1. výzvy) indikován „největší zájem“, nebo naopak výstupů pro které výběrová komise nevybere (v rámci 1. výzvy) ani jeden „smysluplný“ projekt.

V rámci obou dvou výzev, respektive na úrovni jednotlivých projektů, budou účastníci podporováni v tom, aby k projektu přizvali partnera/partnery z některé z donorských zemí. Osm z očekávaných třinácti aktivit bude povinně realizováno v koprodukcí se zahraničním partnerem z donorských zemí. Ověřování bilaterální spolupráce u povinně koprodukčních projektů bude součástí posouzení přijatelnosti žádosti o grant. U projektů s nepovinně koprodukčních projektů bude zapojení partnera jedním z hodnotících kritérií kvality projektu.

Financování by mohlo být zahájeno v průběhu měsíce března 2013, ukončeno bude k 30. dubnu 2016.

Potenciálními příjemci grantů budou právnické a fyzické osoby zajišťující kulturní služby, činnosti a statky. Konkrétně se bude jednat o příspěvkové organizace zřizované MK, kulturní a umělecké organizace zřizované krajskou, městskou a místní samosprávou. Dále mohou být podpořeny mimořádně kvalitní výstupy kulturních a uměleckých subjektů z řad neziskových kulturních organizací a společností, včetně fyzických osob, které dlouhodobě vykazují mimořádné výsledky svého uměleckého snažení nebo činnosti zásadním způsobem podporující kvalitní uměleckou tvorbu.

V žádosti o grant tyto subjekty potvrdí, že jejich právní existence trvá min. 3 roky. Dále doloží přehled dosavadních aktivit za poslední 2 roky, detailní rozpočet projektu, případně finanční participace žadatele daná všeobecnými podmínkami a další náležitosti, které budou upřesněny při vyhlášení jednotlivých výzev.

V rámci hodnocení žádostí o grant bude zejména posuzována:

- inovativnost a kreativita záměrů;
- potenciál projektu splnit požadavky sociálního dialogu, reflexe aktuálních společenských témat, mezikulturního dialogu a příspěvek projektu k sociální inkluzi vyloučených, znevýhodněných skupin a osob.

S vědomím náročnosti posuzování projektů tohoto charakteru budou pro podporu objektivitu tyto projekty posouzeny nezávislou skupinou expertů a výběrovou komisí složenou z odborníků na všechny čtyři umělecké obory, maximálně však se dvěma odborníky na jeden konkrétní umělecký obor.

Skupina expertů provede předvýběr projektů. Tento předvýběr bude obsahovat jak projekty navrhované k podpoření, tak i projekty navrhované k vyloučení na základě nesplnění hodnotících kritérií programové oblasti 17. Projekty, jež navrhuje k podpoření, seřadí do seznamů na základě získaného bodového hodnocení kritérií programové oblasti 17. Na základě bodového vyhodnocení expertů bude vytvořen seznam/pořadí projektů podle jejich kvality. Z těchto seznamů bude vycházet posuzování v rámci 2. kola výběru. Tato výběrová komise, společně s experty z donorských států,

doporučí výboru pro spolupráci rozsah (počet) výstupů pro druhou výzvu na základě výsledků první výzvy.

Výběrová komise se skládá nejméně ze čtyř odborníků doporučených partnerem programu pro každou z oblastí umění (grant), a dále z odborníků nominovaných partnerem z donorského státu, tj. Arts Council Norway. Zejména v případě zájmu o získání grantu v některých specifických oblastech mohou být přizváni externí konzultanti z Ministerstva kultury pro příslušnou oblast.

V zájmu transparentnosti a zamezení diskriminace budou při vyhlášení výzvy vždy zveřejněna všechna hodnotící kritéria pro výběr projektů. U jednotlivých projektů bude posuzován potenciál žadatelů ke splnění stanovených cílů programové oblasti. Zároveň bude ověřováno, zda předkladatelé projektů mají dostatečné a ověřitelné umělecké a technické předpoklady pro kvalitní realizaci projektů (výstupů), a zda je s ohledem na charakter projektu (povinně/nepovinně koprodukční projekt) řešena otázka účinné bilaterální spolupráce. Pokud některé projekty neuspějí v rámci první výzvy, mohou být znovu předloženy a posouzeny v rámci druhé výzvy.

Podpořeny tak budou návrhy projektů zejména z oborů divadla, hudby, výtvarného a filmového umění, které:

- budou iniciovat dialog mezi tvůrci, odbornou veřejností a občany;
- výběrem témat atraktivních pro širokou veřejnost významně přispějí ke zvýšení zájmu a znalosti současného umění ČR a donorských států;
- posílí kontinuitu rozvíjejícího se kulturního dialogu mezi ČR a donorskými zeměmi;
- diferencovanou strategií zajistí oslovení různých cílových skupin;
- vysokou uměleckou kvalitou, ambicemi a originalitou obstojí v evropském měřítku;
- obsáhnou více uměleckých oborů;
- budou schopné "přilákat" déle trvající finanční podporu sponzorů, fondů, grantových programů a dále podporu z místních a regionálních zdrojů.

Kvalita projektů bude hodnocena zejména podle:

- umělecká hodnota záměru (projektu);
- originality záměru;
- míry přispění ke kulturní diverzitě;
- míry možnosti záměru přispět k občanské soudržnosti;
- míry inovativnosti projektu přispívající ke kulturní interakci;
- inovativnost projektu přispívající ke společenskému dialogu.

Při hodnocení žádostí budou sledována také následující kritéria:

Aktivní účast skupin ohrožených sociálním vyloučením, jako umělci, zprostředkovatelé, poradci (producenti atd.) a publikum.

Přínosem programu bude podpora vytvoření výjimečně kvalitních, novátorských, uměleckých a umění podporujících děl, která osloví širokou laickou i odbornou veřejnost.

Monitorovací zprávy, v předem definovaném formátu a obsahu, budou podávat příjemci podpory v čtvrtletním intervalu.

Veřejnosprávní kontroly budou provedeny u vzorku projektů/ grantů finančně podpořených z rozpočtu MK.

Ministerstvo kultury bude odborným garantem výběru kvalitních projektů s tím, že bude kontrolovat soulad výsledku projektu se stanovenými cíli a harmonogramem uvedeným v žádosti o grant. Současně bude odpovědné za spolufinancování projektů programových oblastí MK.

8. Průřezové otázky

8.1 Řádná správa

Zásady řádné správy budou zahrnuty jak do plánování, tak do implementace programu i projektů podporovaných z FM.

MK jedná v zájmu cílových skupin, tj. institucí zřizovaných státem, organizací územních samosprávných celků, právnických osob spravujících kulturní statky atd., jejichž potřeby byly reflektovány při tvorbě tohoto Programu a budou respektovány při implementaci programu a výběru a realizaci jednotlivých projektů. Cílové skupiny vyjadřují své potřeby na základě svobody slova.

Návrh programu respektuje historický a sociální vývoj výše definovaných oblastí intervence Norských fondů. Při tvorbě programu bylo snahou uspokojit všechny zainteresované osoby (stakeholdery) tj. FMO, MF ČR, MK, instituce zřizované státem, územní samosprávné celky, církevní právnické osoby a obce, kulturní a umělecké organizace zřizované samosprávou, příspěvkové organizace zřízené MK, právnické a fyzické osoby (v případě PO 17) spravující kulturní statky a také širokou veřejnost. Tvůrce programu (MK) se svými rozhodnutími a činy zodpovídá jak nadřazeným institucím a zainteresovaným organizacím, tak široké veřejnosti.

Program byl navrhován v souladu s pravidly 3E – hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti se snahou maximálně využít přidělené zdroje. Při tvorbě programu byla respektována transparentnost informací. Relevantní a srozumitelné informace jsou dostupné všem zainteresovaným osobám.

Cílem programu je zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví pro budoucí generace a jejich zpřístupnění veřejnosti, zintenzivnění kulturního dialogu a posílení evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitosti. Realizace programu přispěje k ochraně a obnově nemovitého kulturního dědictví (obnovy a opravy historických památek) a ochraně a obnově movitého kulturního dědictví (vybavení památek, sbírky, artefakty, filmové, knihovny a další fondy atd.). Cílem programu je dále rozšíření povědomí společnosti o kulturní diverzitě. Program přispěje ke zlepšení společenské soudržnosti a pochopení různorodosti prostřednictvím realizace konkrétních kulturních akcí mimořádné umělecké a ideové úrovně.

8.2 Zohlednění vlivu na životní prostředí

V programu Kulturní dědictví a současné umění nebude podpořen grant, u kterého nebude provedeno posouzení EIA, případně zjišťovací řízení, vyžaduje-li tuto povinnost zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Zároveň nebude podpořen projekt s nesouhlasným stanoviskem EIA.

Zejména v rámci programové oblasti 16 bude dbáno na ochranu životního prostředí při obnovách a rekonstrukcích staveb národních kulturních památek a kulturních památek. MK tento závazek konečným příjemcům promítne do Smlouvy/dohody s konečným příjemcem projektu/grantu z programu.

8.3 Ekonomická udržitelnost

Snahou realizace udržitelného rozvoje je podporovat takový rozvoj, který umožní uspokojení současných potřeb, ale také uspokojení potřeb budoucích generací.

V rámci FM je nastavena celková udržitelnost projektu po dobu 10 let, což znamená, že výstup projektu se musí realizovat po dobu 10 let.

V rámci ekonomické udržitelnosti programu došlo na základě analýz k rozdělení finančních zdrojů z FM mezi prioritní oblasti tak, aby byly tyto zdroje maximálně využity. V rámci jednotlivých projektů, pak budou vybírány takové projekty, které respektují zásady udržitelnosti a 3E. Vzhledem k tomu, že cílem programu, ani projektů není generovat zisk popř. dosahovat ekonomického růstu, lze konstatovat, že program a realizované projekty budou mít neutrální vliv na celkovou ekonomickou udržitelnost ČR a jsou individuálně ekonomicky udržitelné.

Kromě zdrojů z FM budou některé projekty financovány také MK a částečně z vlastních zdrojů jednotlivých příjemců. Po ukončení realizace projektu se předpokládá, že příjemce bude pokračovat v započatých aktivitách s využitím vlastních zdrojů.

Ekonomická udržitelnost je také spjatá se životním prostředím. Vzhledem k tomu, že program má převážně neutrální vliv na životní prostředí, lze konstatovat, že ekonomická udržitelnost je v souladu s ekologickou udržitelností.

8.4 Sociální udržitelnost

Program Kulturní dědictví a současné umění je koncipován tak, aby splňoval podmínky sociální udržitelnosti.

Program podporuje rozmanitost na úrovni kultur, národností a menšin. Návrh Programu je vytvořen v souladu s demokratickými principy, lidskými právy, právy pracujících, a řádnou správou.

8.5 Rovnost žen a mužů

Program Kulturní dědictví a současné umění je koncipován tak, aby byly zaručeny zásady rovných příležitostí mezi muži a ženami a nediskriminace obecně pro všechny navržené oblasti intervence v rámci programu. Rovné příležitosti mezi muži a ženami v jejich sociálním a profesním rozvoji, resp. rovné příležitosti bez ohledu na rasu, etnický původ, náboženské či světové vyznání, zdravotní postižení apod. jsou důležitým elementem sociální dimenze udržitelného rozvoje.

9. Monitorování projektů zprostředkovatelem programu

1) Pravidelný monitoring projektů

Pravidelný monitoring bude probíhat na základě informací získaných od příjemců grantů pomocí formálních monitorovacích nástrojů – tj. průběžných zpráv o projektu a závěrečných zpráv o projektu.

Průběžné zprávy budou obsahovat

a) **popis stavu projektu** v porovnání se stavem naplánovaným v žádosti a zejména v rozhodnutí o udělení grantu včetně jeho příloh (logický rámec projektu, detailní rozpočet), informace o plnění indikátorů z hlediska dosažených výsledků, informace o výběrových řízeních, časový harmonogram projektu, informace o změnách projektu a případně o splnění podmínek projektu, informace o řízení rizik;

b) **informace o finančním průběhu projektu** včetně seznamu nákladů předložených k proplacení a požadavků na platby (včetně záloh, pokud byly poskytnuty), informaci o výsledku průběžného finančního auditu (pokud je k dispozici). Ke zprávě budou připojeny doklady o finanční podpoře a požadavky na platby (viz kapitola 14.5 – Finanční řízení). Standardně jsou zprávy předkládány jednou za 4 kalendářní měsíce počínaje datem vzniku nároku na proplacení prvních výdajů.

Poslední zpráva bude předložena za období nejméně tří a nejvíce šesti měsíců v závislosti na celkové době trvání projektu.

Závěrečná zpráva bude zároveň poslední průběžnou zprávou, tj. bude obsahovat všechny náležitosti průběžné zprávy a dále informace o dosažení celkového cíle a účelu projektu, souhrnné informace o změnách projektu, souhrnné informace týkající se průřezových otázek, podmínek projektu a udržitelnosti a souhrnné informace o financování včetně závěrů závěrečného finančního auditu.

Zprostředkovatel programu (jednotka CFA 2 odpovědná za část a) a jednotka CFCU odpovědná za část b)) zprávy zkontroluje podle kontrolního seznamu. Manažeři projektů budou při hodnocení zprávy spolupracovat. V případě potřeby může být provedena kontrolní návštěva v místě realizace projektu nebo návštěva manažera či manažerů projektu za účelem ověření údajů uvedených ve zprávě a konzultace nedořešených nebo problémových záležitostí.

Finanční prostředky budou vyplaceny po doručení podepsané schválené verze zprávy a po jejím konečném schválení vedením zprostředkovatele programu (vedoucí CFCU a vedoucí CFA2).

Všechny konečné verze zpráv budou pro informaci předloženy partnerovi programu – ministerstvu kultury.

2) Monitoring formou návštěv na místě realizace projektu

Kontrolní návštěvy na místě realizace projektu (KN) prověří, zda postup implementace projektu a stav financování odpovídají informacím uvedeným v monitorovacích zprávách a zda je projekt veden dostatečně efektivně, tak aby splnil stanovené cíle. KN se zaměřují na následující aspekty: kontrola průběhu projektu a efektivity vynakládání prostředků – hodnocení z hlediska kvality i kvantity, posouzení adekvátnosti zpráv, diskuse o změnách projektu, zhodnocení jejich efektivity, dopadu a přidané hodnoty pro projekt, dodržení specifických podmínek projektu, transparentnost řízení projektu, adekvátnost řízení rizik, publicita, potenciál projektu z hlediska udržitelnosti, spolupráce s partnery, atd.

KN provedou externí specializovaní odborníci ve spolupráci se zaměstnanci zprostředkovatele programu.

Ve zprávě o kontrolní návštěvě budou uvedeny závěry a z nich vyplývající doporučení. Zpráva bude projednána s příjemcem grantu a její závěry budou sledovány zprostředkovatelem a ze strany příjemce grantu bude očekáváno přijetí nápravných opatření. Součástí KN bude systém včasného varování v případě, že budou zjištěny závažné problémy či překážky.

Kontrolní návštěvy mohou být trojího typu – řádné, mimořádné a následné, zaměřené na prověření realizace nápravných opatření. Řádné návštěvy jsou zaměřené na nejrizikovější projekty. Projekty, u kterých budou prováděny řádné návštěvy, budou vybrány na základě čtvrtletně aktualizované analýzy rizik vycházející z předem definovaných rizikových faktorů (finančních, technologických, organizačních, právních, externích). Mimořádné návštěvy jsou určeny zejména k ověřování průběžných a závěrečných zpráv nebo příslušných požadavků na proplacení nákladů nebo k hodnocení rozsáhlejších změn projektu. Pokud budou při řádné nebo mimořádné návštěvě zjištěny závažné nedostatky, bude provedena následná návštěva, která prověří, zda a jak byla realizována navržená nápravná opatření.

Pokud je předkladatel příspěvkovou organizací partnera programu, tj. ministerstva kultury, budou zástupci partnera programu ke kontrolním návštěvám přizváni jako pozorovatelé a bude jim pro informaci a k okomentování předložena také závěrečná zpráva nebo její předběžná verze.

3) Revize programu – soubory projektů

Revizi programu budou provádět externí odborníci. Výsledkem revize bude celkový obraz průběhu programu. Bude zaměřena na zhodnocení efektivity programu z hlediska dosažení deklarovaných cílů a výstupů, relevance projektů ve vztahu k výstupům programu, strategiím, potřebám a prioritám přijímajícího státu. Revize bude zahrnovat také zhodnocení pravděpodobného dopadu programu, průřezových otázek a praktických zkušeností.

Za dobu trvání programu bude provedena nejméně jedna revize, nejlépe v jeho polovině, a to na základě hodnocení vymezených skupin projektů (podle prioritní oblasti, cílové skupiny, geografického umístění) realizovaných v rámci programu. Externí specialista připraví zprávu, ve které stručně popíše zaměření revize, problémové oblasti, hypotézu a pracovní plán zahrnující sběr dat, metodu jejich zpracování a analýzu. Zpráva bude projednána s partnerem programu. Návrh zprávy bude vycházet z odborného posouzení, z výsledků terénního výzkumu a z rozhovorů se zúčastněnými stranami (příjemci grantů, partneři programu, zprostředkovatelé programu) a bude projednána a okomentována

zprostředkovatelem a partnerem programu. Doporučení uvedená v konečné revizní zprávě budou oznámena zúčastněným. Revize mohou sloužit jako podpůrný nástroj pro rozhodnutí týkající se strategie zprostředkovatele programu zaměřené na dosažení stanovených výstupů programu – od doporučení týkajících se řízení programu s cílem zlepšit jeho výsledky po doporučení související se změnami projektů, přerozdělováním prostředků, atd.

Změny projektů

Změny projektů jsou popsány podrobněji ve článku 14.6. Výše uvedené monitorovací nástroje lze využít ke zjištění potřeby změn projektu nebo k ověření účinnosti a přidané hodnoty navrhovaných změn.

10. Informace a publicita

Publicitu související s programem CZ06 zajišťuje zprostředkovatel programu, ministerstvo financí, v úzké spolupráci s partnerem programu, ministerstvem kultury, které odpovídá za technické otázky související s přípravou a implementací programu. Na aktivitách souvisejících s publicitou se bude podílet i partner programu z donorského státu pro programovou oblast 17, Arts Council Norway.

Veškeré aktivity zaměřené na publicitu související s programem/předem definovanými projekty/malými grantovými schémata/ otevřenými výzvami budou realizovány v souladu s požadavky na poskytování informací a publicitu stanovenými v Příloze 4 a v článku 4.7.2 *Postupů pro implementaci* a v Komunikační strategii pro Českou republiku.

V souladu s požadavky donorských států byly zřízeny dvě internetové adresy – www.eeagrants.cz a www.norwaygrants.cz.

Veškeré informace o Finančních mechanismech EHS 2009-2014 a o programu Kulturní dědictví a současné umění budou zveřejněny na stránkách www.eeagrants.cz.

Zprostředkovatel programu zajistí zveřejnění všech relevantních informací na internetových stránkách v obou jazycích, tj. česky i anglicky.

Informace o programu Kulturní dědictví a současné umění budou zveřejněny také na stránkách partnera programu: <http://www.mkr.cz/ehp-norsko/default.htm> a na stránkách partnera z dozorského, Arts Council Norway, www.kulturrad.no.

Zprostředkovatel programu bude o všech otevřených výzvách a významných informačních aktivitách realizovaných v rámci programu předem informovat FMO a Norské velvyslanectví.

V komunikačním plánu je popsána výchozí situace, tj. aktivity realizované v rámci publicity, propagace a osvěty v letech 2004-2009 během FM1. V plánu je uvedena cílová skupina informačních a propagačních aktivit, nástroje publicity, mezi které patří webové stránky, publikace, semináře, konference a jiné tištěné materiály, včetně časového rozvrhu a plánu aktivit zaměřených na publicitu. Dále jsou v plánu uvedeny metody hodnocení, monitoringu a indikátory komunikačního plánu. Cílem komunikačního plánu je efektivně a transparentně informovat potenciální žadatele o možnostech FM2, o přípravě, implementaci a výsledcích programu Kulturní dědictví a současné umění.

Podrobné informace o publicitě v rámci projektu jsou uvedeny v komunikačním plánu připojeném k tomuto návrhu programu. Veškeré aktivity související s publicitou budou realizovány v souladu s tímto komunikačním plánem.

11. Řízení

11.1 Výzvy k předkládání návrhů

I. Programová oblast 16

Budou otevřeny dvě výzvy, které na sebe budou navazovat s maximálním 12-ti měsíčním odstupem. Pro první výzvu bude alokováno 65 % finančních prostředků programové oblasti 16 a pro druhou výzvu zbývajících 35 % prostředků. Minimální výše grantů bude 170 000 € a maximální výše 1 200 000 €. První výzva bude vyhlášena v červnu 2012. Zahájení realizace vybraných projektů bude možné od dubna 2013, v případě PDP bude možné zahájení realizace již v srpnu 2012. Financování by mohlo být zahájeno v průběhu měsíce března 2013, ukončeno bude k 30. dubnu 2016.

Potenciálními příjemci jsou instituce zřizované státem, územními samosprávnými celky, církevními právníckými osobami a obcemi. Dále právnícké osoby spravující kulturní památky.

V žádosti o grant tyto subjekty potvrdí, že jejich právní existence trvá min. 3 roky. Dále doloží přehled dosavadních aktivit za poslední 2 roky, detailní rozpočet projektu, případně finanční participace žadatele daná všeobecnými podmínkami a další náležitosti, které budou upřesněny při vyhlášení jednotlivých výzev.

V rámci hodnocení žádostí o grant bude posuzována zejména:

- inovativnost a kreativita záměrů;
- potenciál projektu splnit požadavky sociálního dialogu, reflexe aktuálních společenských témat, mezikulturního dialogu a příspěvek projektu k sociální inkluzi vyloučených, znevýhodněných skupin a osob.

II. Programová oblast 17

Informace uvedeny v bodě 10.

11.2 Výběr projektů

Podle článku 6 Výběr projektů *Postupů pro implementaci* odpovídá za výběr projektů na základě otevřených výzev partner programu. Zprostředkovatel programu odpovídá za konečné rozhodnutí o projektech.

Za organizaci otevřených výzev odpovídá podle **Dohody o partnerství** partner programu – Ministerstvo kultury:

- příprava podmínek otevřených výzev pro jednotlivé projekty,
- příprava informativních seminářů pro potenciální žadatele,
- příjem návrhů individuálních projektů,
- hodnocení návrhů individuálních projektů a subprojektů, kontrola formálních náležitostí a splnění stanovených podmínek,
- workshop pro externí hodnotitele,
- externí hodnocení kvality individuálních projektů a subprojektů nezávislými odborníky,

- ustavení výběrové komise,
- příprava detailní zprávy ze zasedání výběrové komise včetně seznamu doporučených a nedoporučených návrhů individuálních projektů, které jsou předloženy zprostředkovateli programu,
- odevzdání všech dokumentů v souladu s požadavky uvedenými v instrukcích pro implementaci FM 2009 – 2014.

Kancelář CFA1 Oddělení pro přípravu programu a koordinaci má následující odpovědnosti:

- kontrola výběrového procesu,
- hodnocení odevzdaných individuálních projektů navržených partnerem programu,
- vyžádání doplňkových informací od žadatelů v případě potřeby,
- příprava konečného seznamu individuálních projektů, který je předložen k projednání řídicímu výboru, a příprava konečného doporučení,
- předložení konečného seznamu individuálních projektů kanceláři ministra ke schválení,
- zaslání informací o schválených projektech CFCU s žádostí o vydání rozhodnutí o udělení grantu pro každý schválený projekt,
- zveřejnění schválených projektů na internetových stránkách.

V Manuálu zprostředkovatele, který bude vytvořen v souladu s *Postupy pro implementaci*, budou detailně uvedeny všechny kroky související s odevzdáním návrhů projektů, výběrovým a schvalovacím procesem, přidělováním grantů, vyhlášením schválených projektů a navazujícími aktivitami na všech úrovních (zprostředkovatel programu, partner programu, předkladatelé projektů). Manuál zprostředkovatele bude předložen kanceláři ministra ke schválení. V rozpočtu na řízení programu jsou uvedeny také indikativní náklady partnera programu – Ministerstva kultury.